



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Şubat 2022

Son Güncelleme Tarihi: 04.03.2022

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.



A- MAKROEKONOMİK GELİŞMELER.....	3
B- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM.....	21
C- DIŞ TİCARETTE GELİŞMELER	28
1) MAL TİCARETİ.....	29
2) HİZMETLER TİCARETİ.....	41
D- YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE	46
E- SERBEST BÖLGELER.....	52
F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET	58



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

A-MAKROEKONOMİK GELİŞMELER



Temel Ekonomik Göstergeler

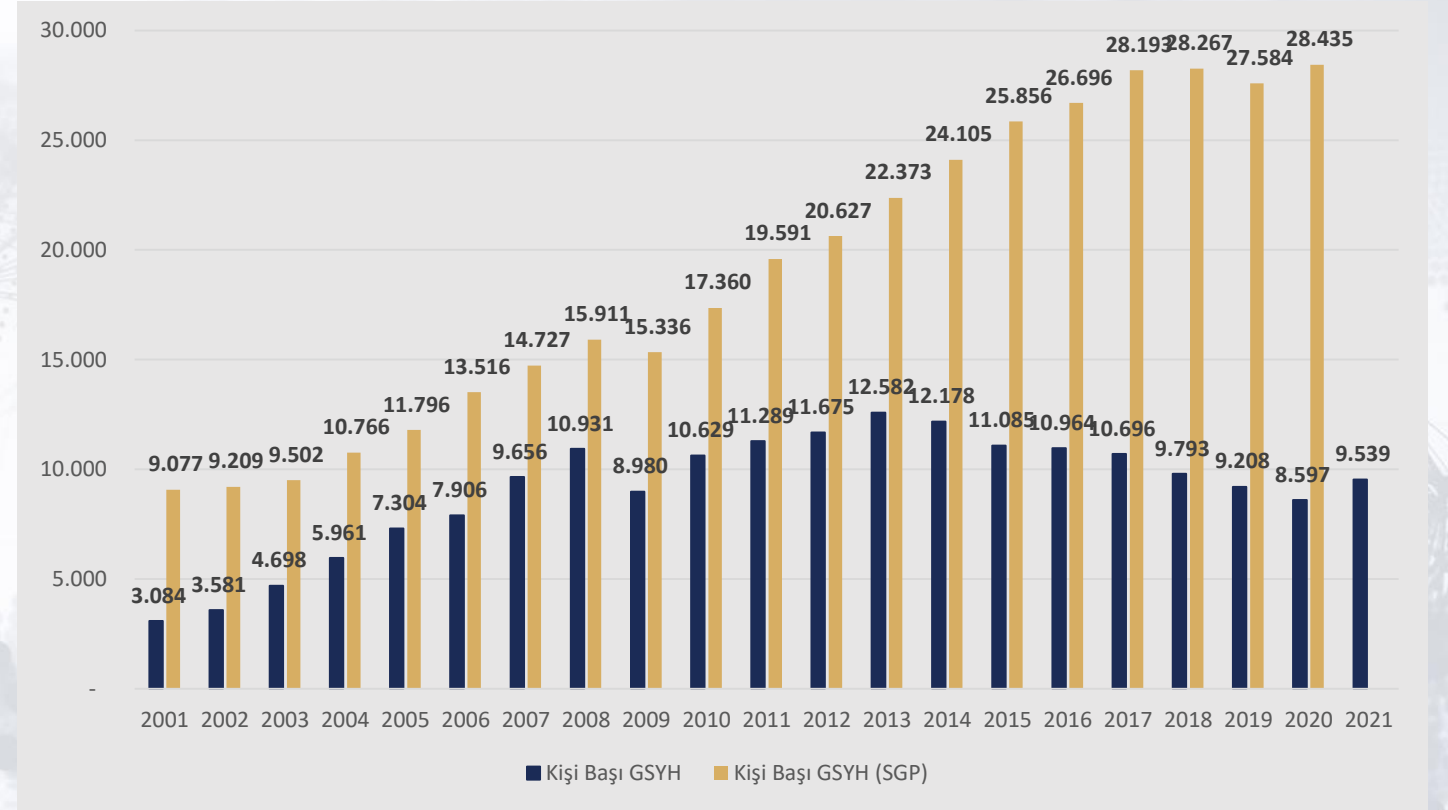
	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GSYH ARTIŞI, 2009 Fiyatlarıyla, %	6,9	8,4	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8	11,0
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar TL	171	1.168	2.351	2.627	3.134	3.759	4.318	5.047	7209
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar \$	273	777,5	867	869	859	797	760,4	716,9	802,7
NÜFUS, Bin Kişi	64.729	73.723	78.741	79.815	80.810	82.003	83.155	83.614	84.680
KİŞİ BAŞINA GSYH, Cari Fiyatlarla, \$	4.249	10.629	11.085	10.964	10.696	9.793	9.208	8.597	9.539
İHRACAT (GTS, F.O.B.), Milyon \$	-	-	151	149,2	164,5	177,2	180,8	169,6	225,3
İHRACAT(GTS)/GSYH,%	-	-	17,4	17,2	19,1	22,2	23,8	23,7	28,1
İTHALAT (GTS, C.I.F.), Milyon \$	-	-	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5	271,4
İTHALAT(GTS)/GSYH, %	-	-	24,6	23,3	27,8	29,0	27,7	30,6	33,8
İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (% GTS)	-	-	70,7	73,8	68,9	76,6	86	77,3	83
SEYAHAT GELİRLERİ, Milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2	29,8	10,2	20,8
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (GİRİŞ), Milyar \$	1	9,1	19,3	13,8	11	12,5	9,6	7,8	14,1
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH, %	-3,6	-5,7	-3,2	-3,1	-4,8	-2,7	0,7	-5,0	-1,9
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI, %		46,5	51,3	52	52,8	53,2	53	49,3	-
İŞSİZLİK ORANI, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11	13,7	13,2	-
İSTİHDAM ORANI, %		41,3	46	46,3	47,1	47,4	45,7	42,8	-
TÜFE, (On iki aylık ortalamalara göre değişim) (%)		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3	15,2	12,28	19,6

Kaynak: TÜİK, TCMB



- Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH), 2021 yılında, 2002 yılına göre yaklaşık 2,6 katına çıkarak 3.608 dolardan 9.539 dolara yükselmiştir.
- Satın Alma Gücü Paritesi (SGP) geçici verilere göre, 2020'de kişi başı GSYH, 28.435 dolar olmuştur.

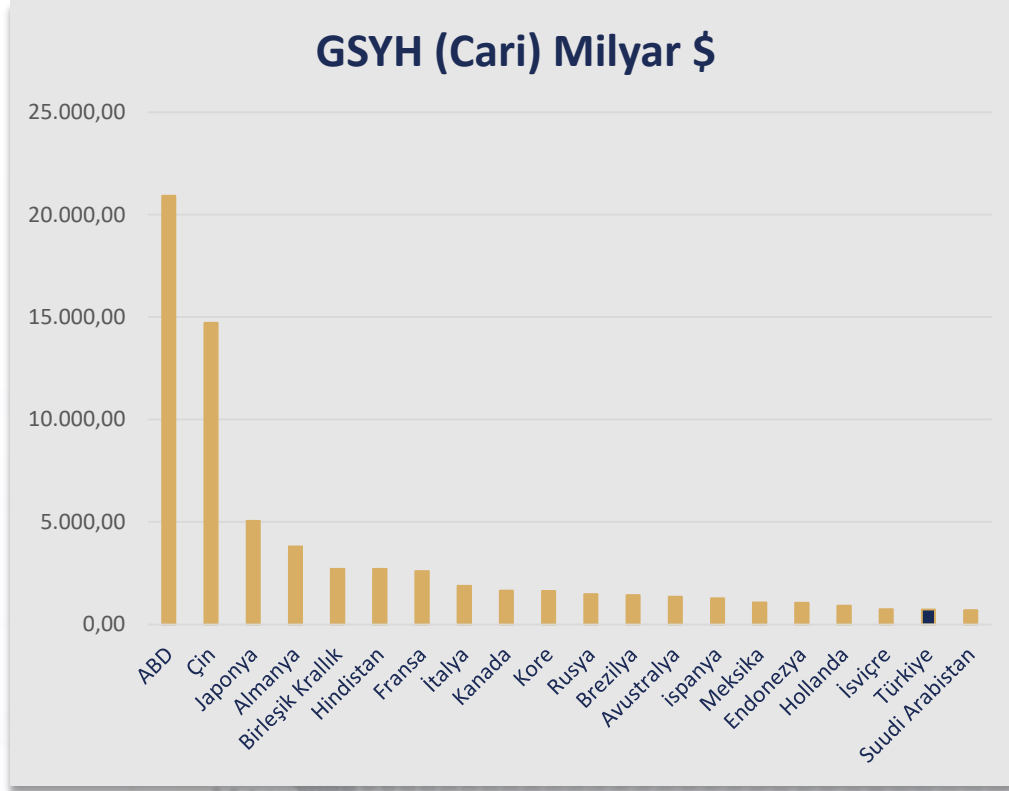
Kişi Başına Düşen GSYH, ABD Doları



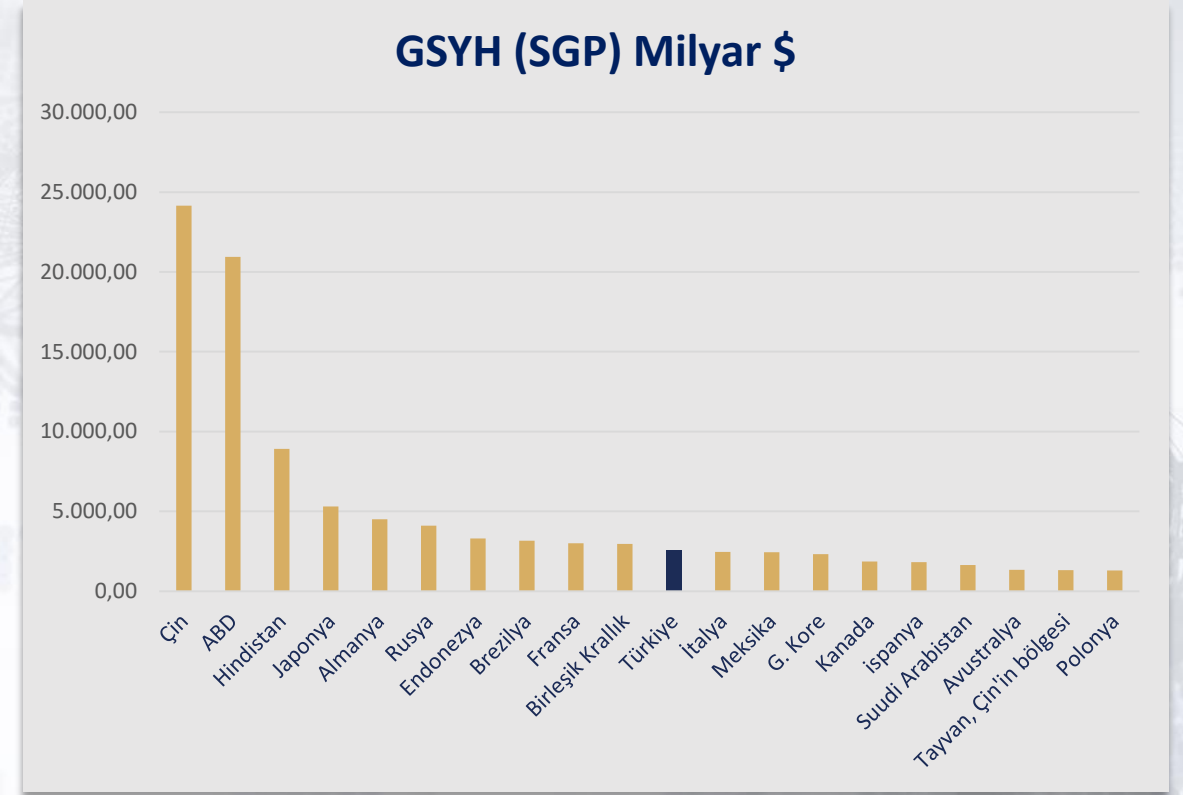
Kaynak: TÜİK



Dünya'nın En Büyük 20 Ekonomisi
(Cari ve Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) Göre GSYH)



Kaynak: IMF



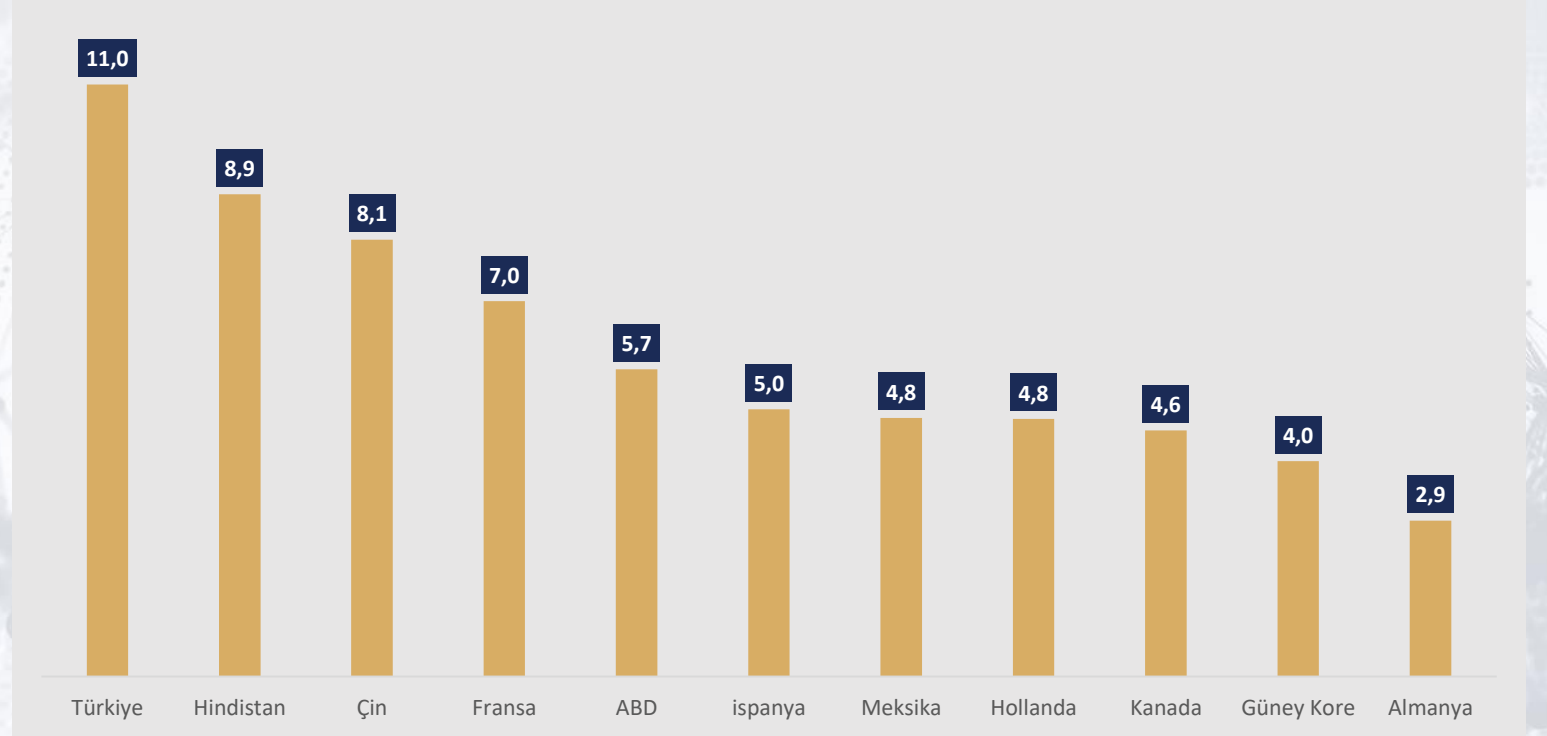
Kaynak: IMF

- 2020 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine (SGP) göre GSYH sıralamasında Türkiye, Dünya'nın 11., Avrupa'nın 4. büyük ekonomisidir. www.ticaret.gov.tr



- Türkiye ekonomisi 2021 yılında %11,0 oranında büyümüştür.

Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Değişimleri (%) (2021)

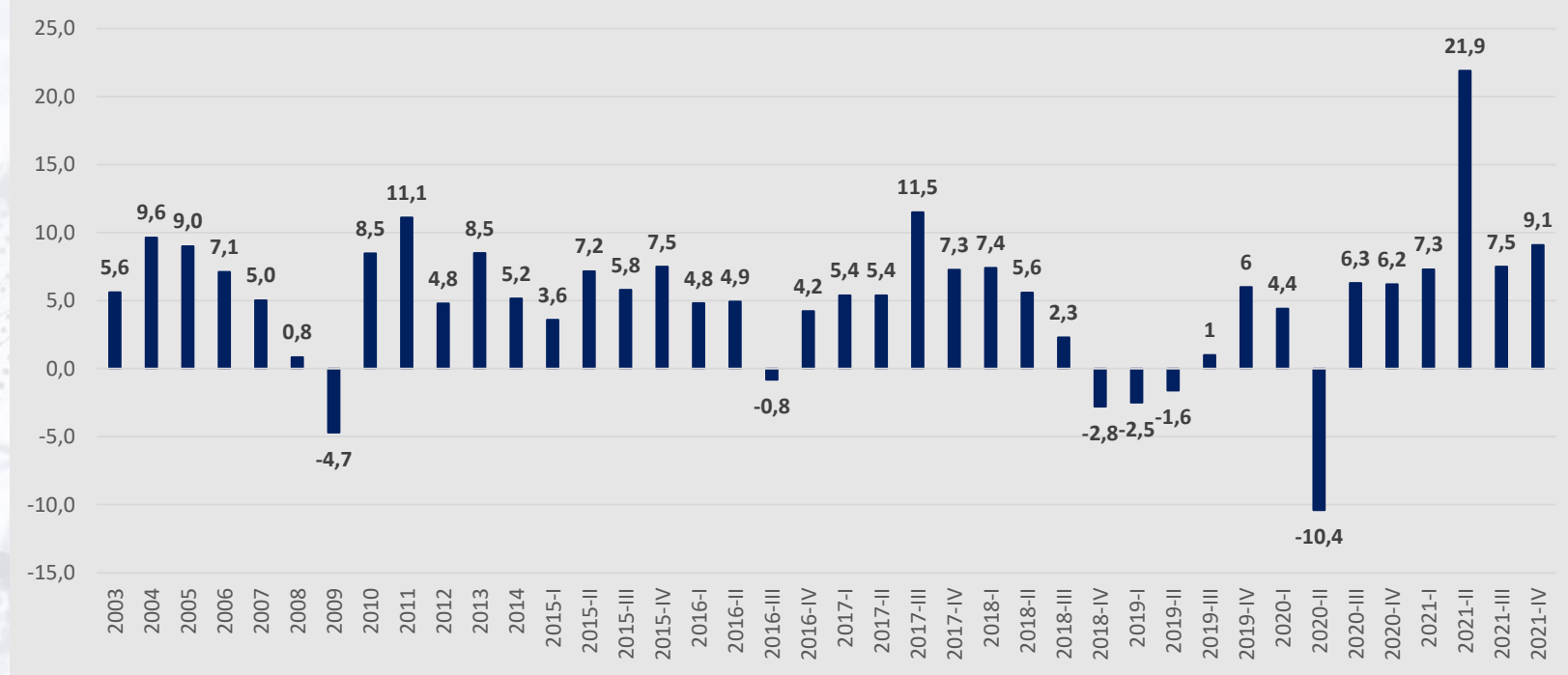


Kaynak: IHS Markit, BEA



Dönemler İtibarıyla GSYH Büyüme Oranları (%)

- Türkiye ekonomisi 2021 yılının dördüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %9,1 oranında büyümüştür. Böylece 2021 yılında bir önceki yıla göre %11,0 büyümüştür.
- 2003-2021 döneminde ise Türkiye ekonomisinde yıllık ortalama %5,5 oranında büyüme kaydedilmiştir.



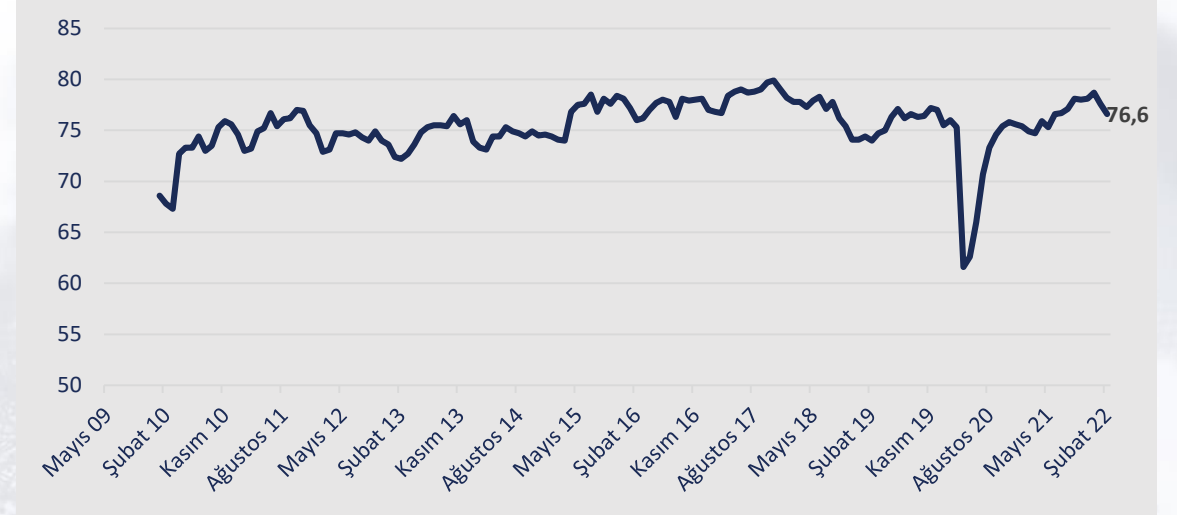
Yıllık Artışlar



- 2022 yılı Şubat ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; bir önceki aya göre 1,0 puan azalış, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 1,7 puan artış göstererek %76,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

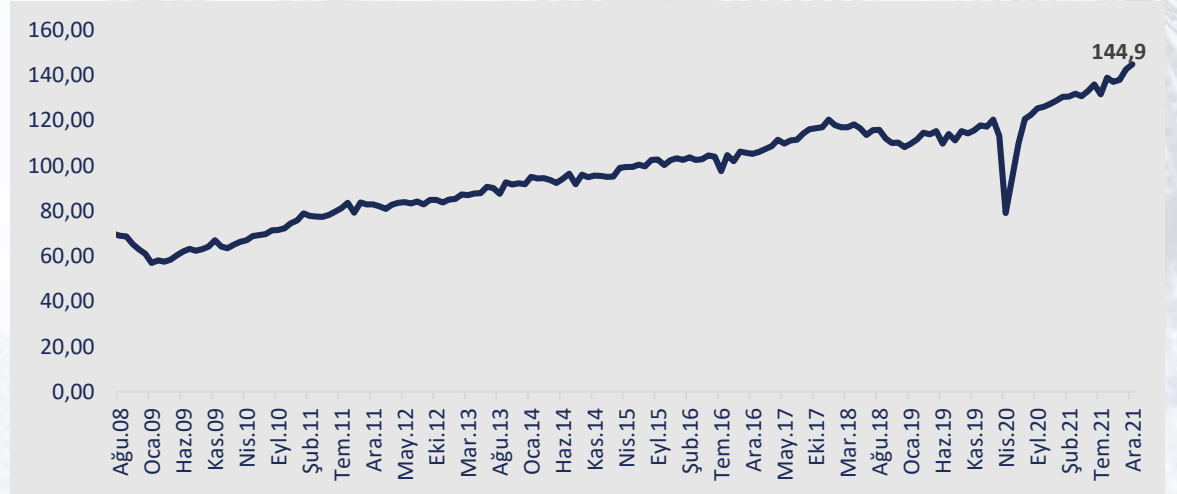
- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi endeksinde, bir önceki aya göre %1,6 oranında artış görülürken, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksinde ise bir önceki yılın aynı ayına göre %14,4 oranında artış gerçekleşmiştir

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)



Kaynak: TCMB

Sanayi Üretim Endeksi*



Kaynak: TÜİK

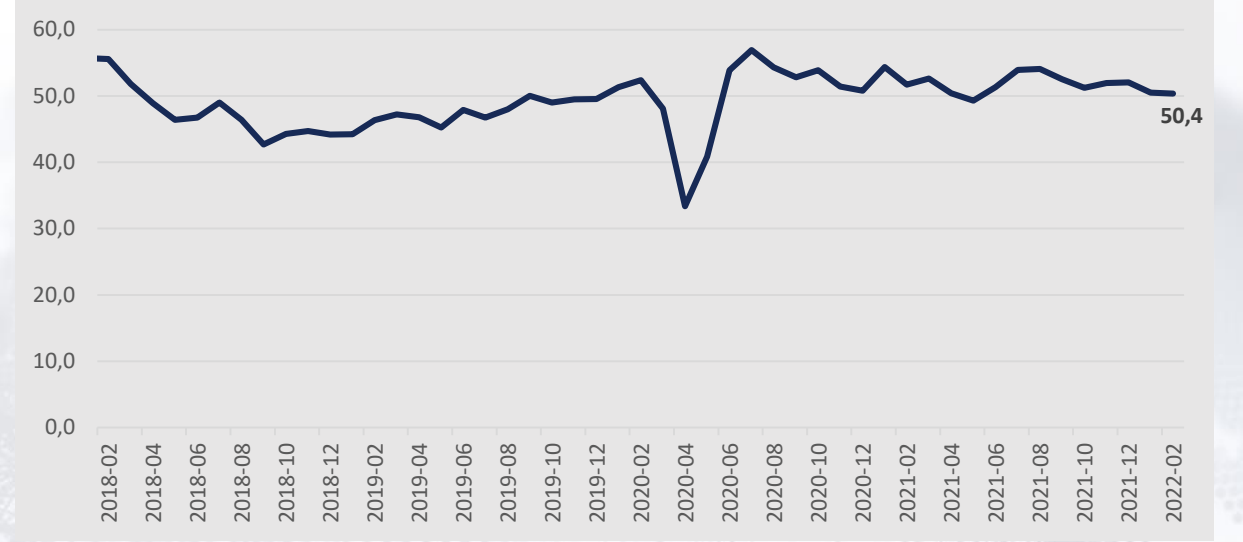
*Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Endeks (2015=100)



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

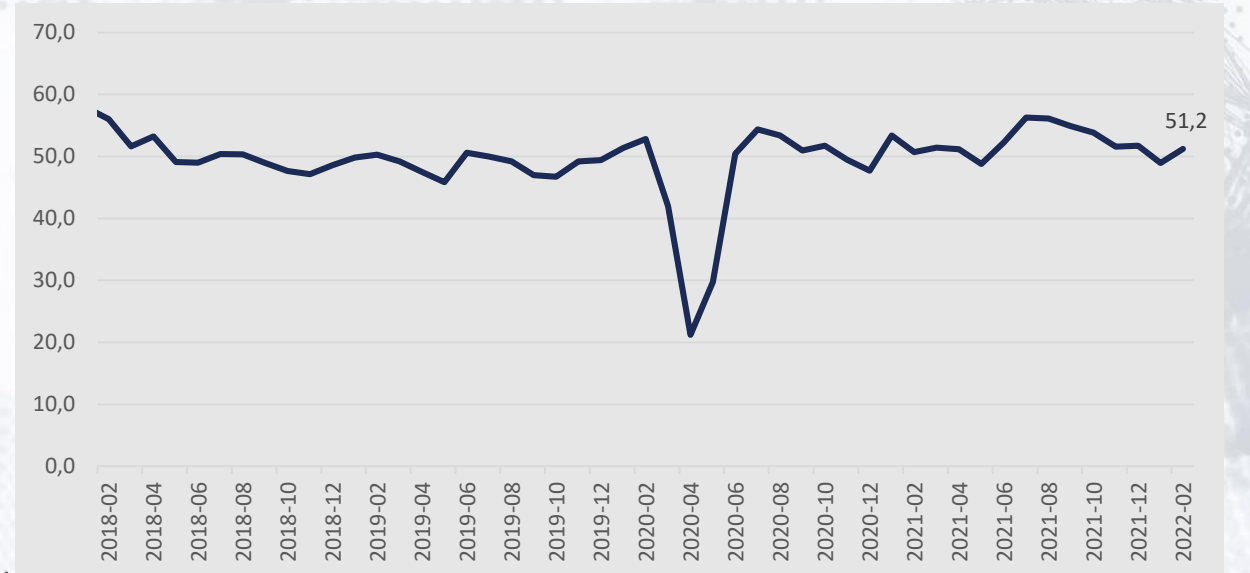
MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)



- PMI, 2022 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 0,1 puan azalış göstermiş olup, 50,4 değeri ile eşik değerın üstünde gerçekleşmiştir.
- Yeni ihracat siparişleri endeksi Şubat ayında 51,2 ile eşik değerin üzerinde gerçekleşmiştir.

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi



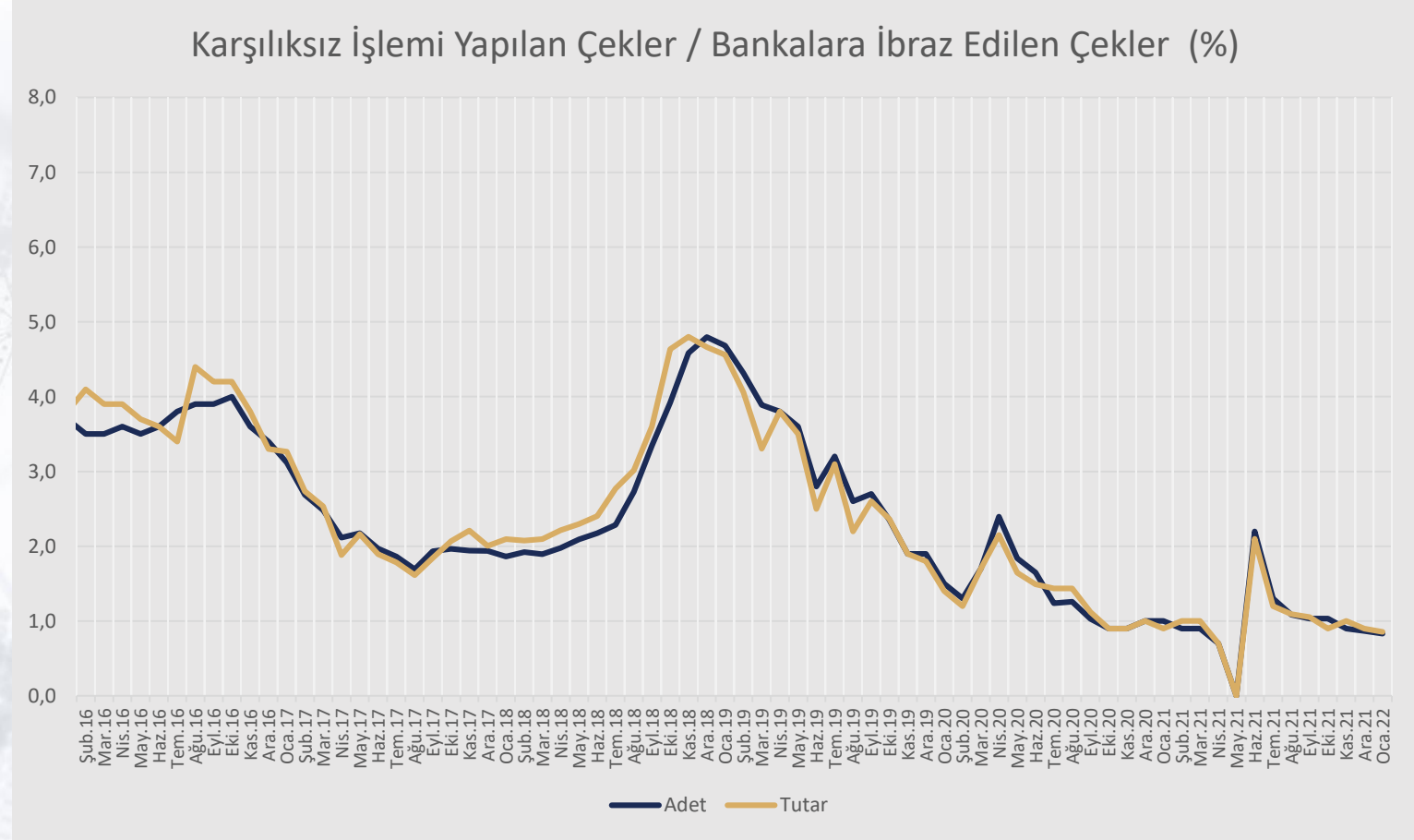
Kaynak: İMART EKONOMICS

* Endeks değerinin 50'nin üzerinde olması artışı, altında olması düşüşü göstermektedir.



Karşılıksız Çek Oranları

- 2022 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre “karşılıksız” işlemi yapılan çek adedinin bankalara ibraz edilen çekler içerisindeki oranında düşüş yaşanırken, “karşılıksız” işlemi yapılan çeklerin tutar olarak toplam içerisindeki oranında değişiklik yaşanmamıştır.

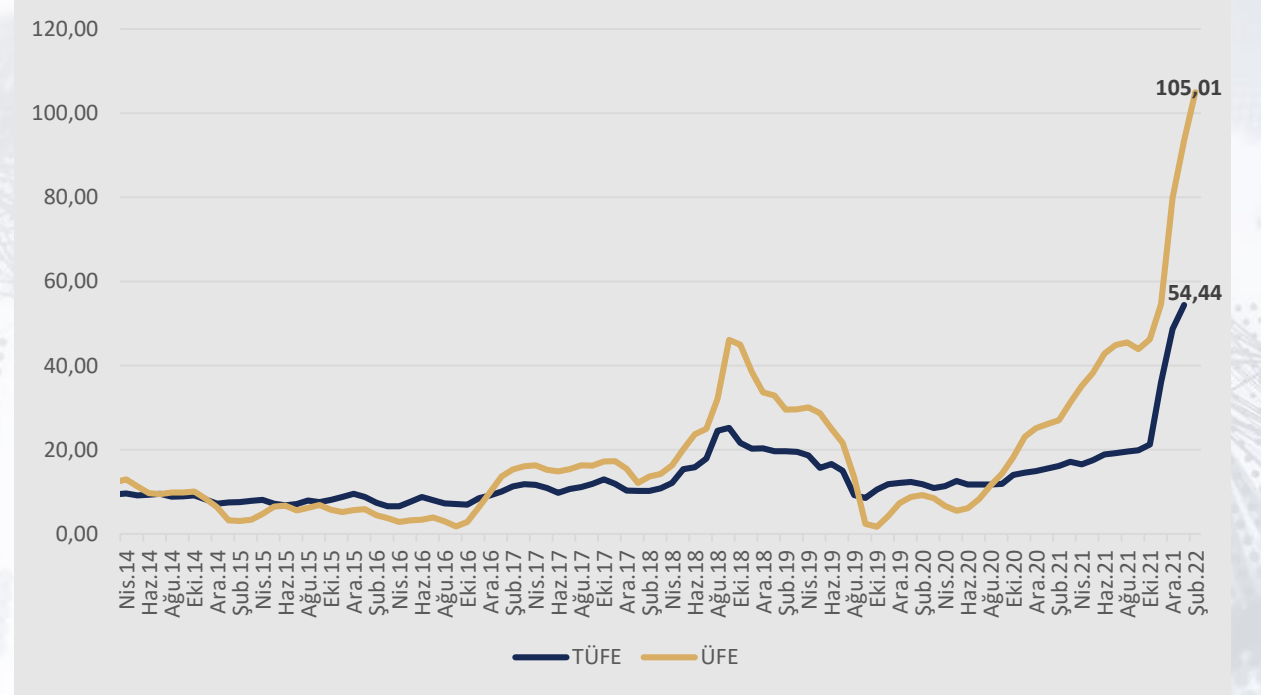


Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği



- 2022 yılı Şubat ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE'de %54,44 oranında, Yİ-ÜFE'de ise %105,01 oranında artış gerçekleşmiştir.

Enflasyondaki Gelişmeler*



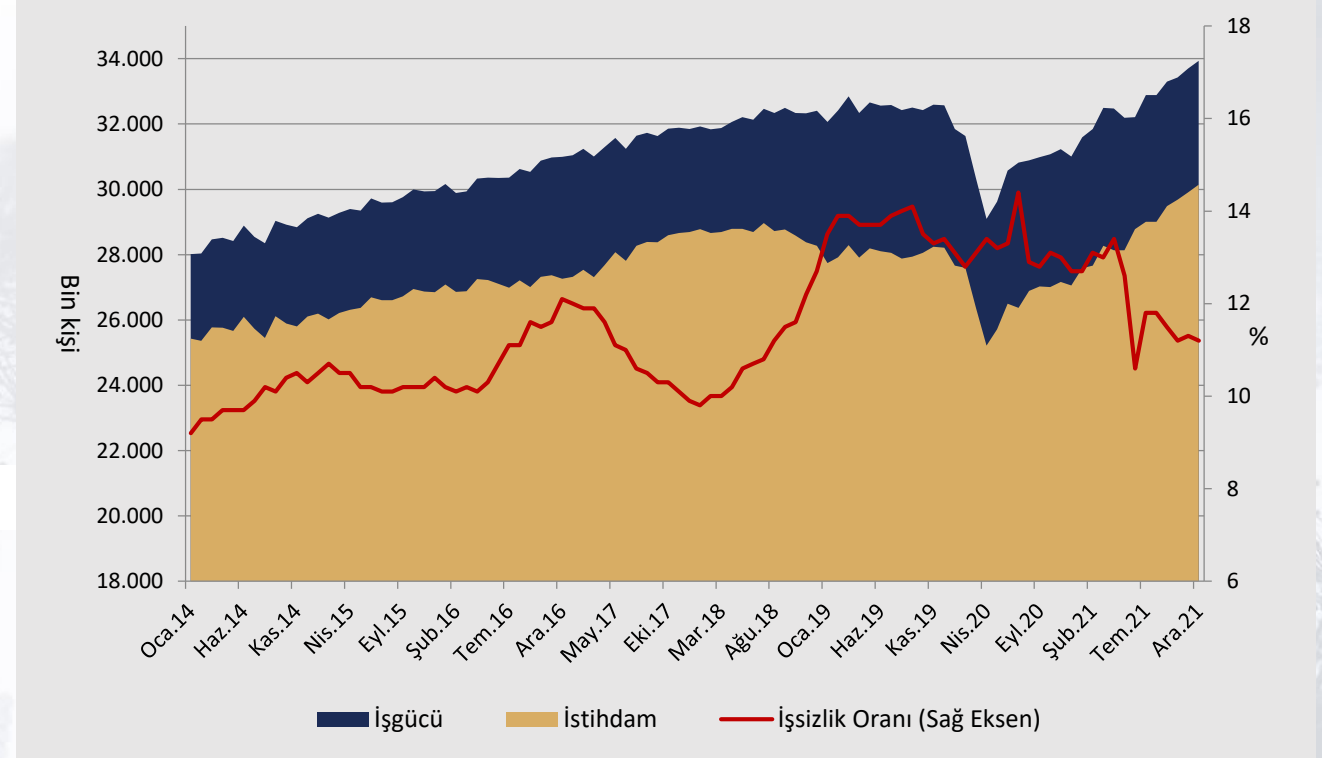
Kaynak: TÜİK

*Endeks (2003=100)



İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

- 2021 yılı Aralık ayında arındırılmamış işsizlik oranı %11,3, mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %11,2 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD'de %4,0 (Ocak), AB(27)'de %6,4 (Aralık), Avro Bölgesi'nde %7,0 (Aralık), Almanya'da %3,2 (Aralık), Fransa'da %7,4 (Aralık) ve İtalya'da %9,0 (Aralık) düzeyinde bulunmaktadır.



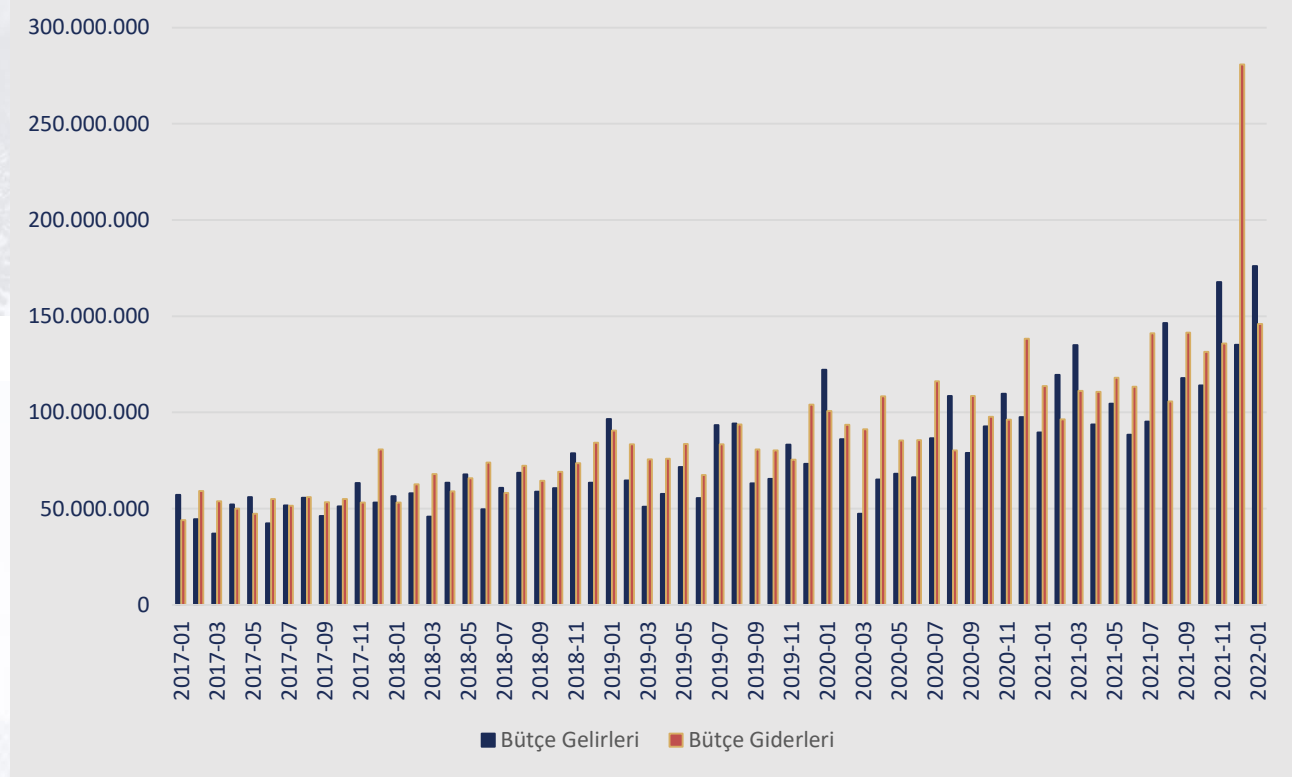
Kaynak: TÜİK

Not: Mevsimsel Düzeltmiş Veriler



- 2022 yılı Ocak ayında merkezi yönetim bütçe giderleri yaklaşık 146 milyar TL, bütçe gelirleri 176 milyar TL ve bütçe fazlası 30 milyar TL olarak gerçekleşmiştir

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

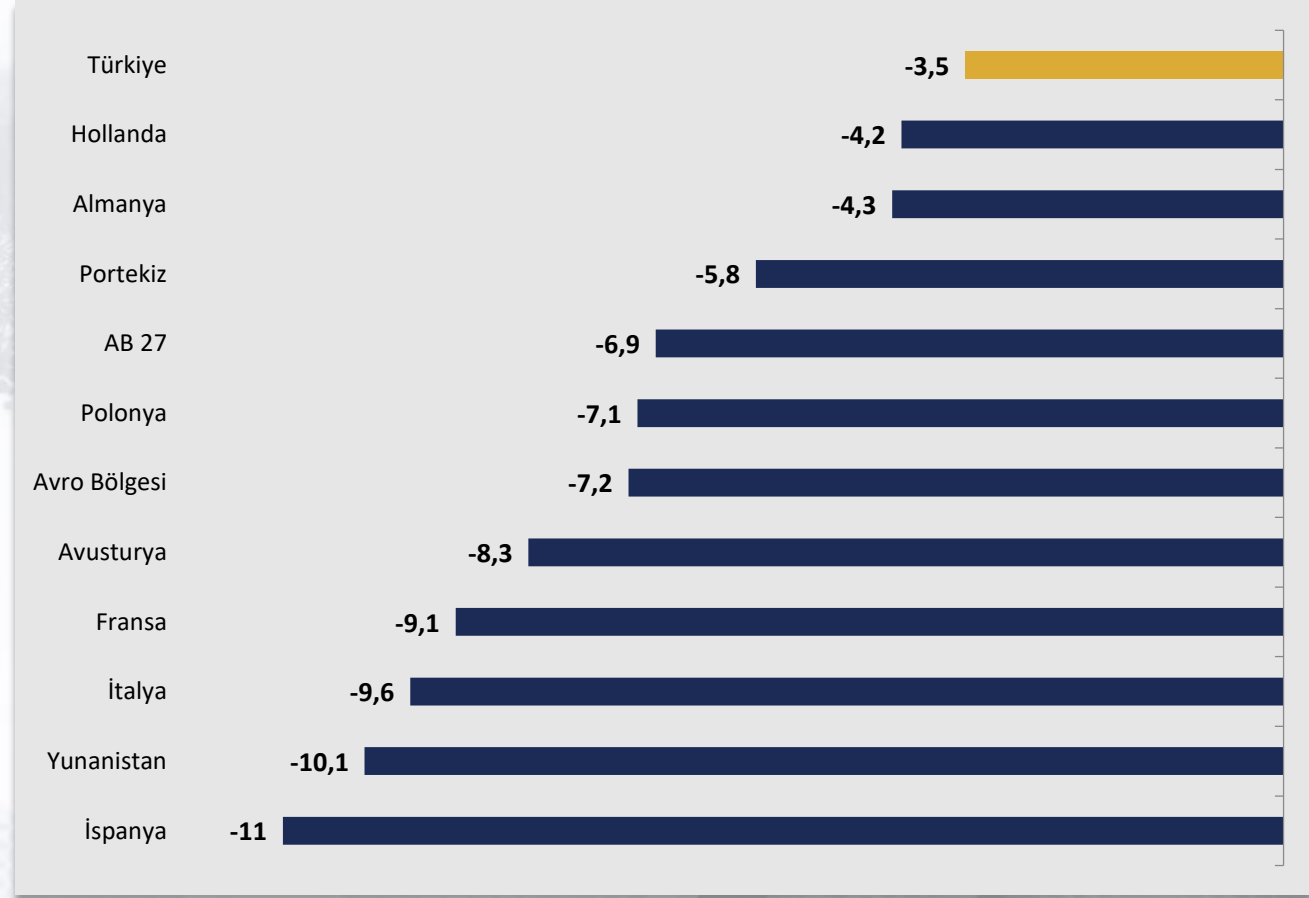


Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı



- Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Dengesinin GSYH'ye oranı 2020 yılında $-3,5$ ile AB ülkeleri ortalamasının altında gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise bu oran Türkiye için $2,7$ 'ye gerilemiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%), 2020

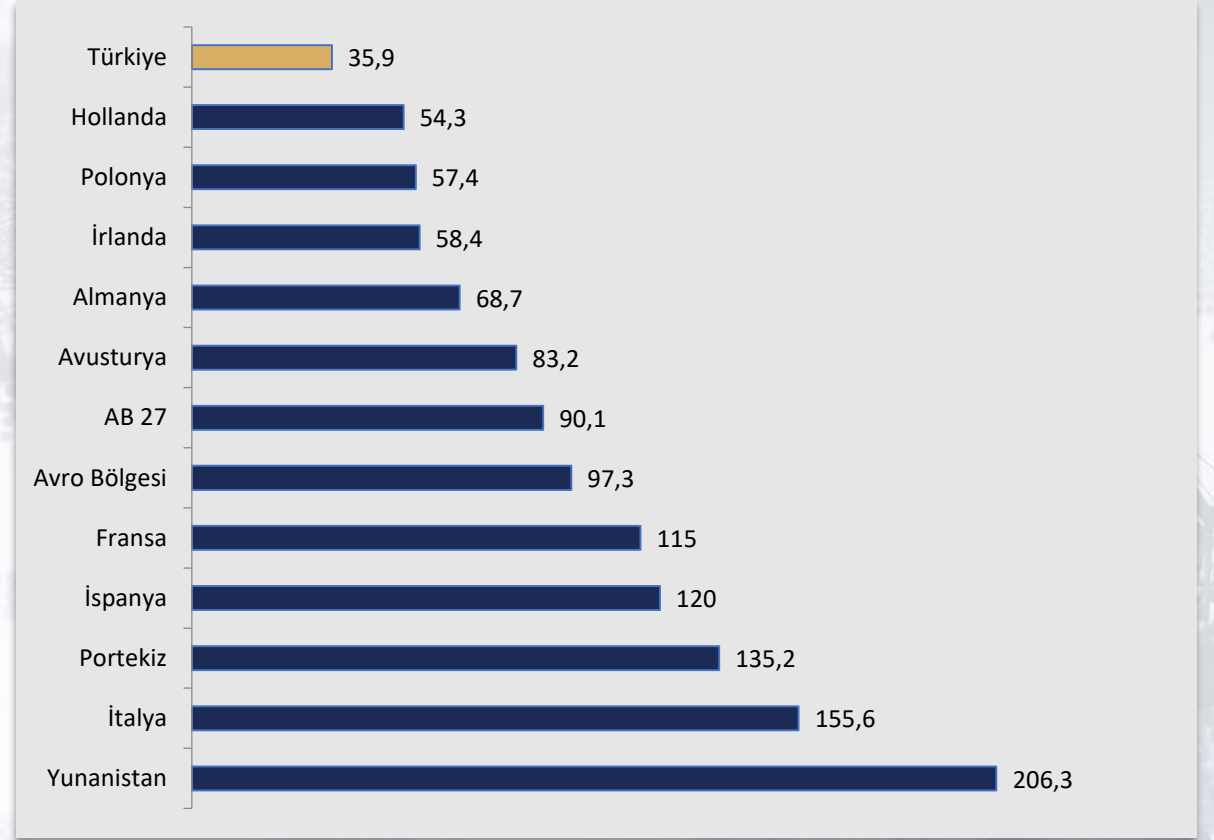


Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.



- Türkiye'nin AB tanımlı Genel Devlet Borç Stokunun GSYH'ya oranı 2020 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %35,9 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise bu oran Türkiye için %38,1 olarak gerçekleşmiştir.

AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%), 2020



Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.



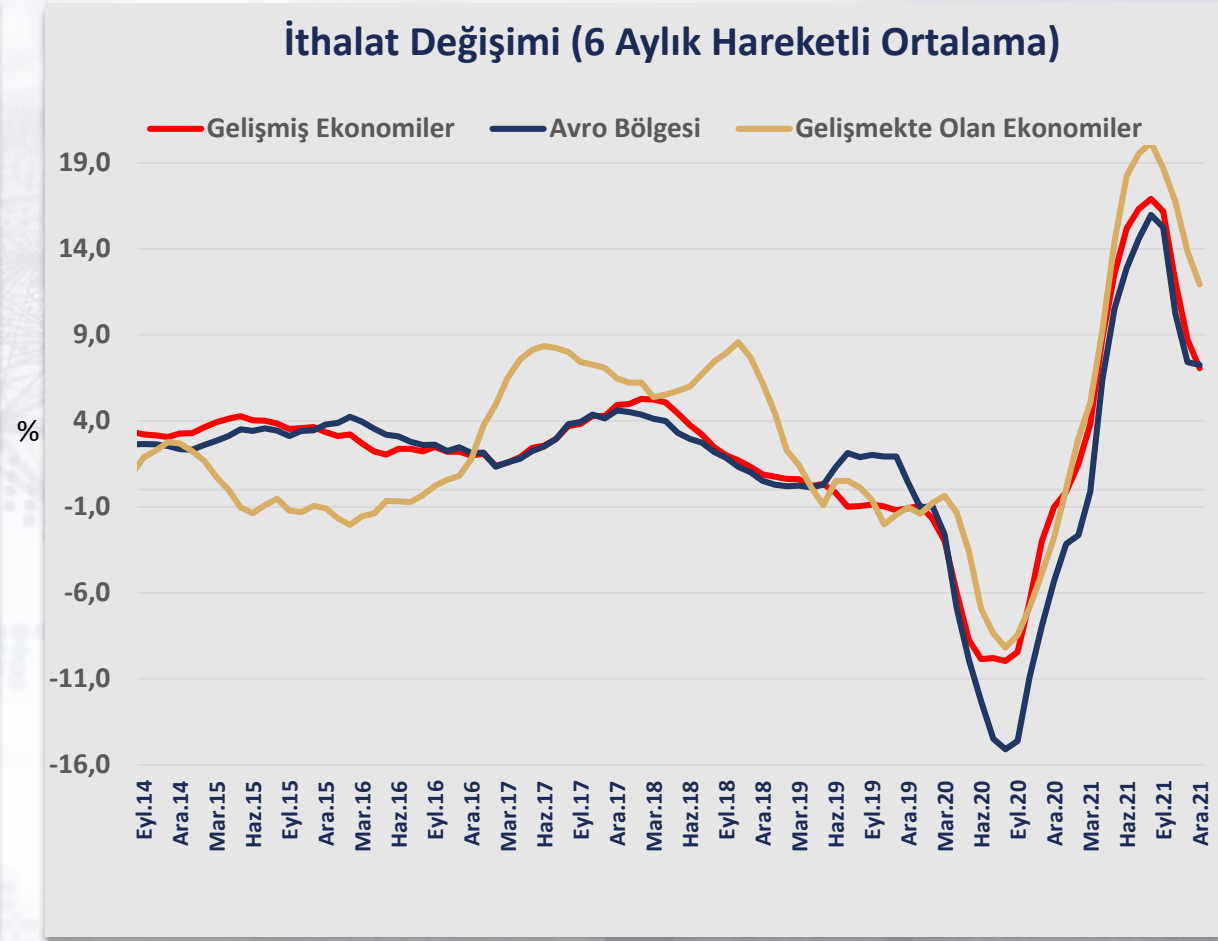
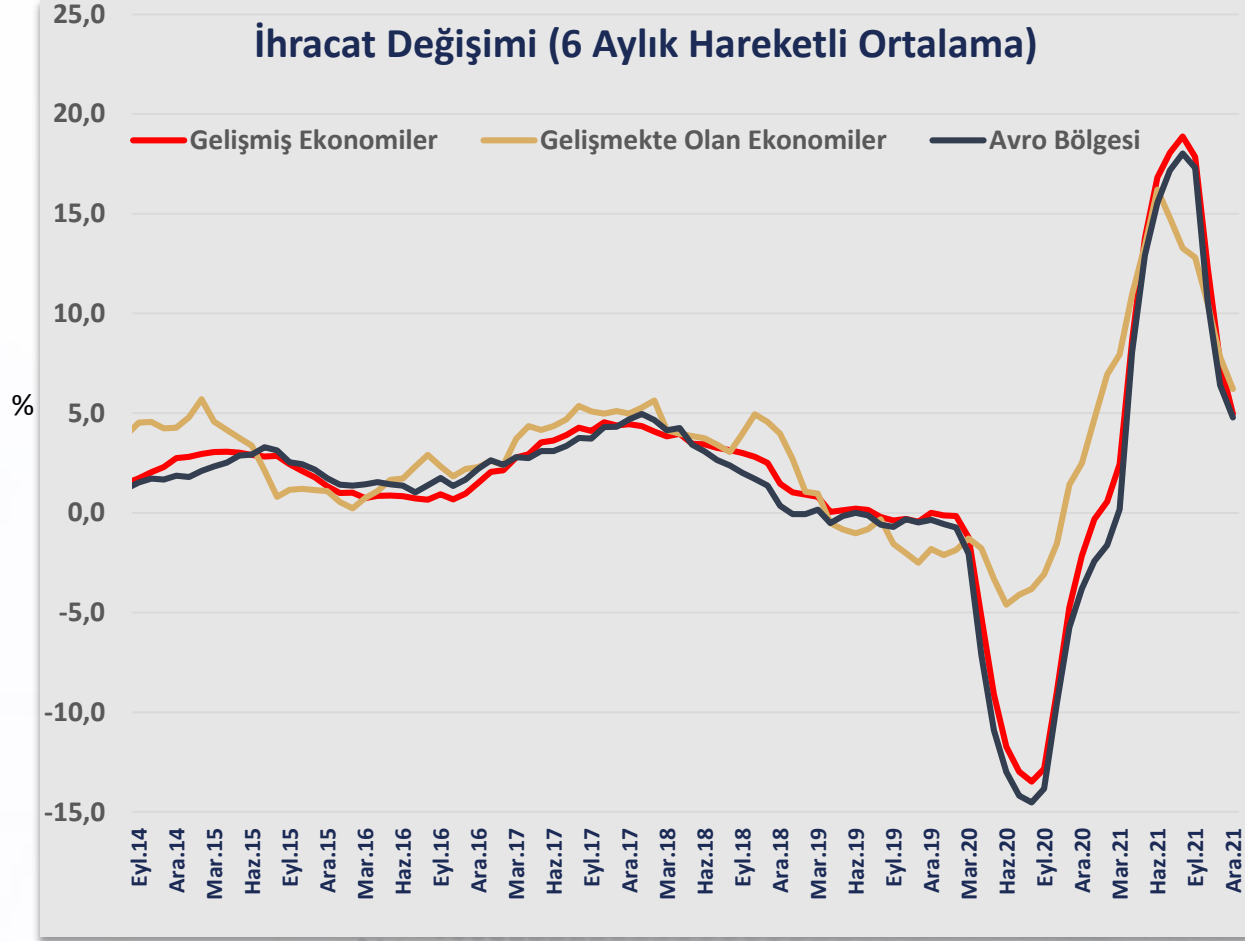
- 2021 yılı Aralık ayında cari işlemler açığı, bir önceki yılın Aralık ayına göre %11,7 oranında artarak 3.841 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle on iki aylık cari işlemler açığı 14.882 milyon ABD doları olmuştur.

Ödemeler Dengesi

Milyon Dolar	Aralık			Ocak-Aralık		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-3440	-3.841	11,7	-35.537	-14.882	-58,1
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-3364	-4.989	48,3	-37.863	-29.161	-23,0
B. HİZMETLER DENGESİ	588	1710	190,8	11.538	25.161	118,1
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-629	-666	5,9	-9.392	-11.780	25,4
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	-35	104	-397,1	180	898	398,9
II- SERMAYE HESABI	-7	-5	-28,6	-36	-70	94,4
III- FİNANS HESAPLARI	-2.819	-12.539	344,8	-39.480	-4.478	-88,7
Doğrudan Yatırımlar	-1000	-739	-26,1	-4.592	-7.697	67,6
Net Varlık Edinimi	504	1124	123,0	3.239	6.452	99,2
Net Yükümlülük Oluşumu	1504	1863	23,9	7.831	14.149	80,7
Sermaye	1.022	793	-22,4	4.401	7.365	67,3
Yatırım	1.042	826	-20,7	5.791	7.590	31,1
Tasfiye	20	33	65,0	1.390	225	-83,8
Diğer Sermaye (Net)	12	452	3.666,7	-524	1.009	-292,6
Gayrimenkul (Net)	470	618	31,5	3.954	5.775	46,1
Portföy Yatırımları	-3.271	2.010	-161,4	9.556	-761	-108,0
Diğer Yatırımlar	-5.282	-29	-99,5	-12.582	-19.350	53,8
Rezerv Varlıklar	6.734	-13.781	-304,6	-31.862	23.330	-173,2
IV- NET HATA NOKSAN	628	-8.693	-1.484,2	-3.907	10.474	-368,1



Küresel Ticaret Endekslerindeki Gelişmeler *



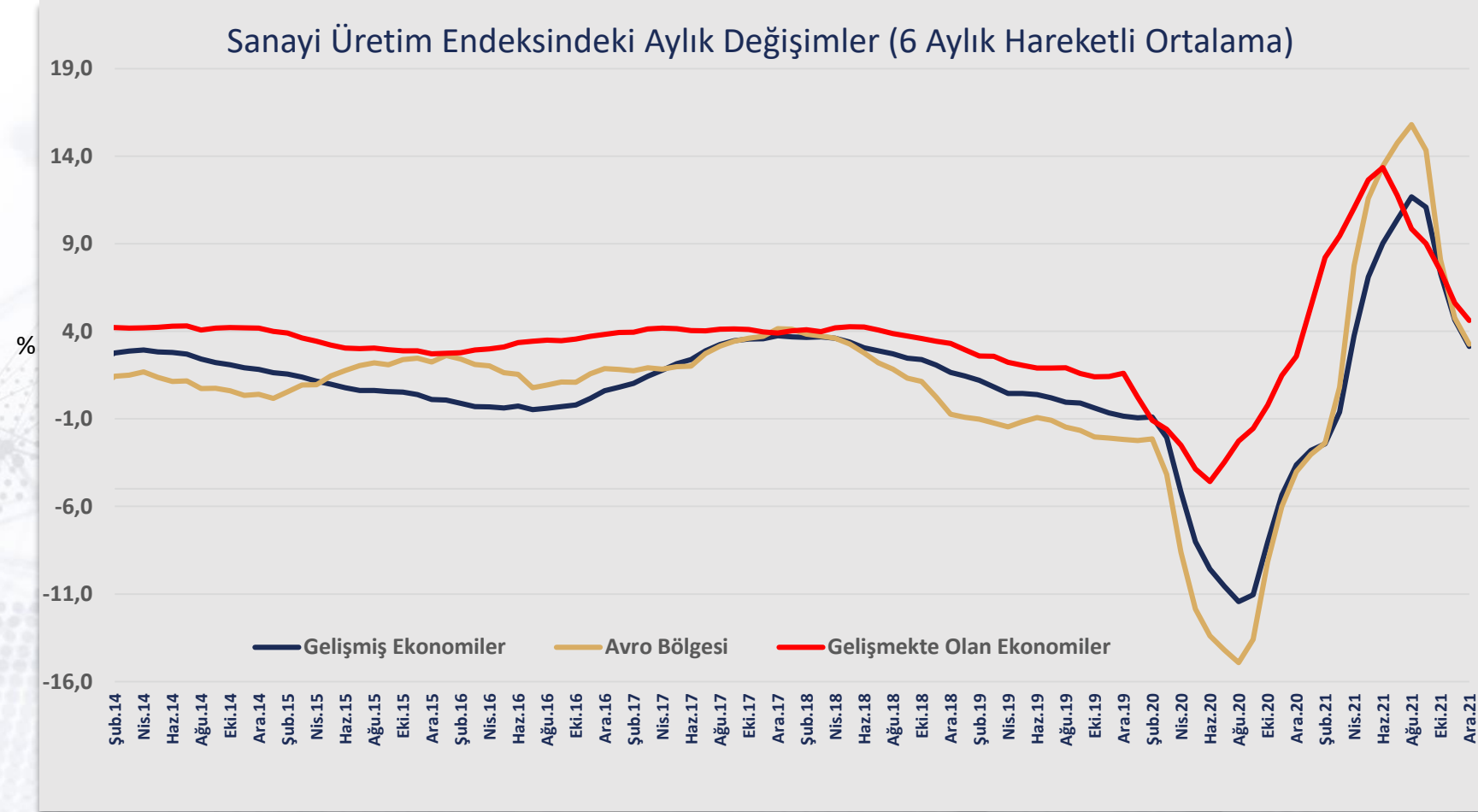
Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analizi Bürosu (CPB)

* Ticaret Endeksi (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.



- 2021 yılı Kasım ayı itibarıyla dünya sanayi üretim hızındaki yavaşlama eğilimi devam etmektedir.

Küresel Sanayi Üretim Endekslerindeki Gelişmeler*



Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analiz Bürosu(CPB)

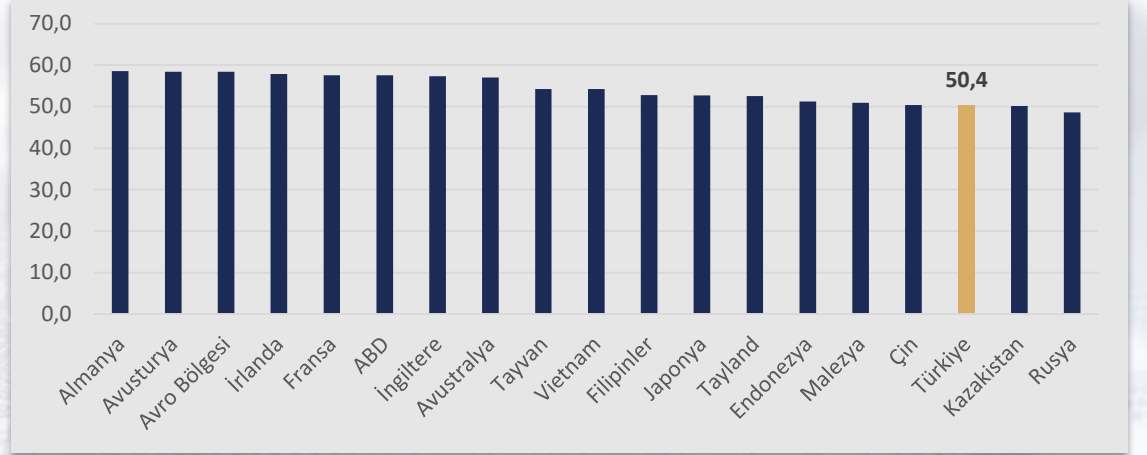
*Sanayi Üretim Endeksi, Yüzde Değişim (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.



2022 Şubat ayında Türkiye'nin PMI Endeksi 50,4 ile eşik değer in üstünde gerçekleşmiştir.

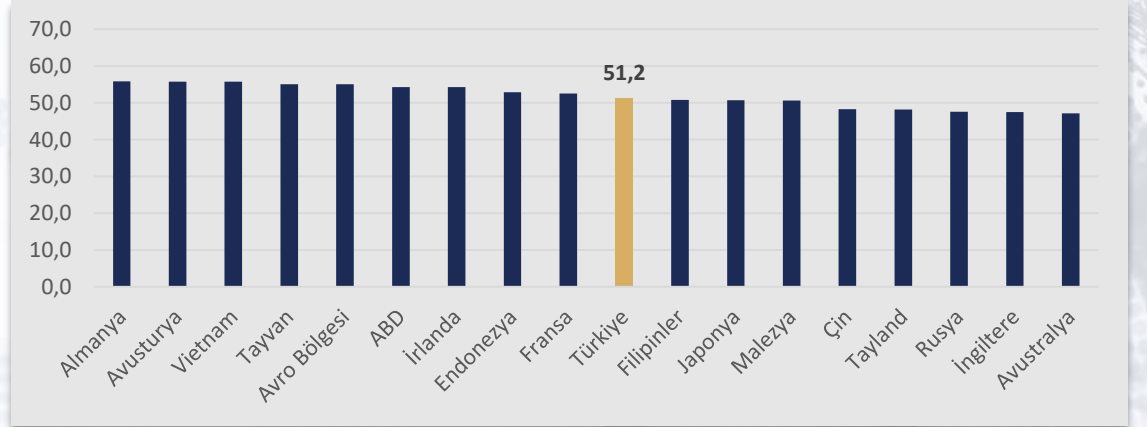
2022 Şubat ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeksi 51,2 ile eşik değer in üstünde gerçekleşmiştir.

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi* (PMI), Şubat 2022



Kaynak: IHS Markit

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi*, Şubat 2022



Kaynak: IHS Markit

• Endeksin 50 değerinin üzerinde olması imalat sanayinde iyileşmeye işaret ederken 50'nin altında olması kötüleşmeyi ifade etmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmıştır.



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

B-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM



2022-2024 Orta Vadeli Program Hedefleri

	2020	2021 (GT)	2022 (P)	2023 (P)	2024 (P)
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	5.047	6.648	7.880	9.041	10.287
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	8.597	9.489	9.947	10.703	11.465
GSYH Reel Büyümesi (%)	1,8	9,0	5,0	5,5	5,5
İşsizlik Oranı (%)	13,2	12,6	12,0	11,4	10,9
Seyahat Gelirleri (Milyar \$)	10,2	17,0	25,0	30,0	33,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-37,3	-21,0	-18,6	-13,5	-10,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,2	-2,6	-2,2	-1,5	-1,0

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: Program

- **2022-2024 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda aşılama faaliyetlerinin hız kazanması ve sosyal hayat üzerindeki kısıtlamaların azaltılmasıyla salgın sonrası toparlanma sürecinde büyüme potansiyelinin artırılması, yüksek katma değerli üretimi önceleyen Türkiye ekonomisi için; nitelikli istihdam oluşturan, enflasyon ve cari açık yaratmayan, ağırlıklı olarak yurtiçi tasarruflar ve doğrudan yabancı yatırımlarla finanse edilen, verimli alanlara yönlendirilmiş yatırımlara ve ihracata dayalı, yeşil dönüşümü dikkate alan dengeli, istikrarlı ve kapsayıcı bir büyüme yapısının tesis edilmesi temel amaç olarak belirlenmiştir.**



Mal Ticareti Hedefleri (OVP)

	2020	2021 (GT)	2022 (P)	2023 (P)	2024 (P)
İhracat (Milyar \$) (GTS)	169,6	211,0	230,9	242,0	255,0
İthalat (Milyar \$) (GTS)	219,5	258,0	282,7	294,0	309,0
Dış Ticaret Dengesi (GTS, Milyar Dolar)	-49,9	-47,0	-51,8	-52,0	-54,0
Dış Ticaret Hacmi (GTS)/GSYH (%)	54,3	58,6	60,4	58,0	56,3
İhracat/İthalat (%)	77,3	81,8	81,7	82,3	82,5

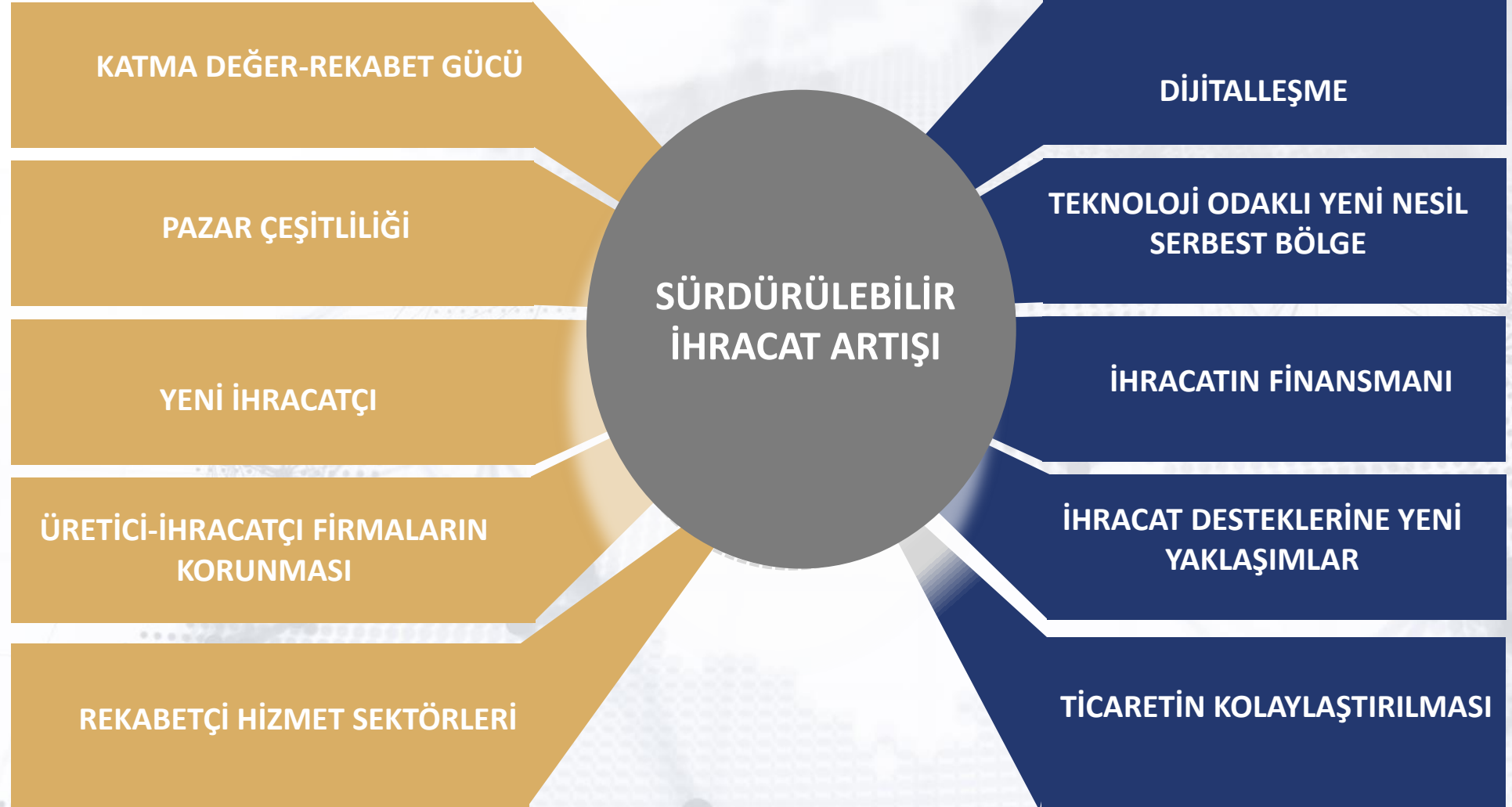
Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program



İhracat Ana Planı Hedefleri





İhracat Ana Planı Politika Araçları

Dijitalleşme ve Ticaret Kolaylıkları	Ticaret Diplomasisi ve Yeni İhracatçılar	Teknoloji Odaklı Yeni Nesil Serbest Bölgeler	İhracatın Finansmanı (Eximbank Ürünleri)
<ul style="list-style-type: none">➤ Dijital Gümrükler➤ İhracatçılar İçin Kullanıcı Dostu Dijital Uygulamalar➤ Ticaret Diplomasisi Araçları➤ Ticaret Politikası Önlemleri	<ul style="list-style-type: none">➤ Ticaret Müşavirleri Ağı➤ Türkiye Kadın Girişimci Ağı➤ Melek Yatırımcı Ağı➤ Dış Ticaret Alanında Mesleki Eğitim	<ul style="list-style-type: none">➤ Finansman Desteği➤ Enerji Desteği➤ Kira Desteği➤ İstihdam Desteği	<ul style="list-style-type: none">➤ Uzun Vadeli Finansman➤ Kur riskine karşı yeni ürünler➤ Kadın ve Genç Girişimcilere Özel Kredi Programı➤ Mevsimsel Kredi Destek Programı



Uluslararası Kuruluşların GSYH Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Reel GSYH Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC	Japonya
IMF	2020	-3,1	-6,4	-3,4	-3,9	-2,7	-7,3	2,3	-4,5
	2021	5,9	5,2	5,6	4,7	4,5	9,0	8,1	1,6
	2022	4,4	3,9	4,0	0,3	2,8	9,0	4,8	3,3
OECD	2020	-3,4	-6,5	-3,4	-4,4	-3,0	-7,3	2,3	-4,6
	2021	5,6	5,2	5,6	5,0	4,3	9,4	8,1	1,8
	2022	4,5	4,3	3,7	1,4	2,7	8,1	5,1	3,4
Dünya Bankası	2020	-3,4	-6,4	-3,4	-3,9	-3,0	-7,3	2,2	-4,5
	2021	5,5	5,2	5,6	4,9	4,3	8,3	8,0	1,7
	2022	4,1	4,2	3,7	1,4	2,4	8,7	5,1	2,9

Kaynak:

IMF 2022 Ocak ayı Görünüm Raporu

OECD 2021 Aralık ayı Görünüm Raporu

Dünya Bankası 2022 Ocak ayı Görünüm Raporu



Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

DTÖ Küresel Mal Ticareti Tahminleri

	2021	2022
Dünya Mal Ticaret Hacmi Değişimi (%)	10,8	4,7
<i>İhracat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	8,7	6,9
Güney Amerika	7,2	2,0
Avrupa	9,7	5,6
Asya	14,4	2,3
<i>İthalat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	12,6	4,5
Güney Amerika	19,9	2,1
Avrupa	9,1	6,8
Asya	10,7	2,9

Kaynak: IMF (Ocak 2022), DTÖ (Ekim 2021)

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Tahminleri (%)

Reel Değişim (%)	2021	2022
Küresel Ticaret Hacmi	9,3	6,0
İhracat Hacmi		
-Gelişmiş Ülkeler	8,3	6,2
-Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	11,1	5,7



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI



C-DİŐ TİCARETTE GELİŞMELER



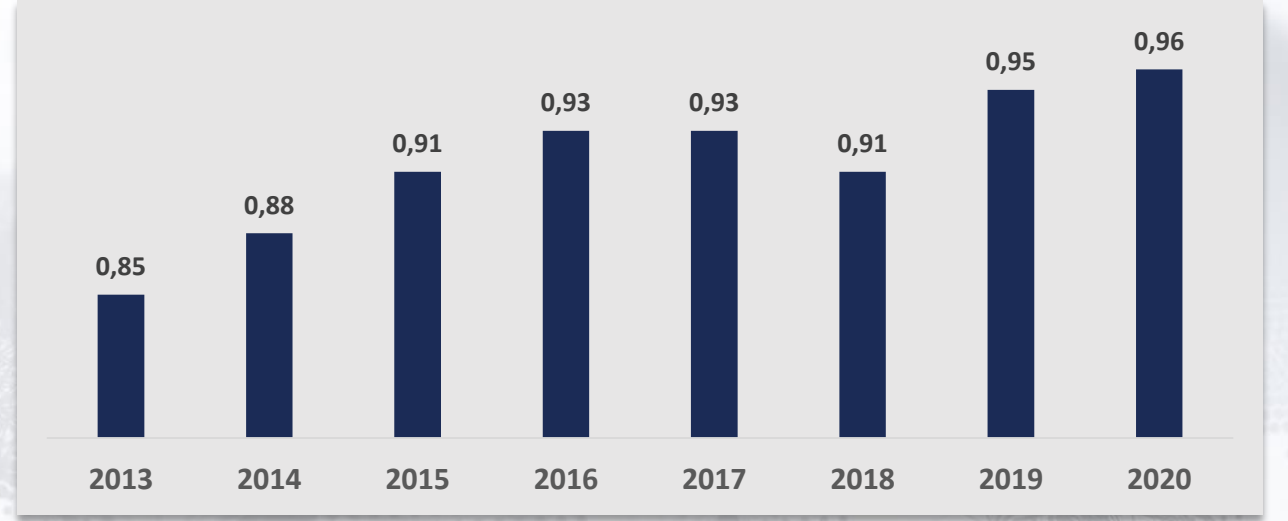
T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

1) MAL TİCARETİ

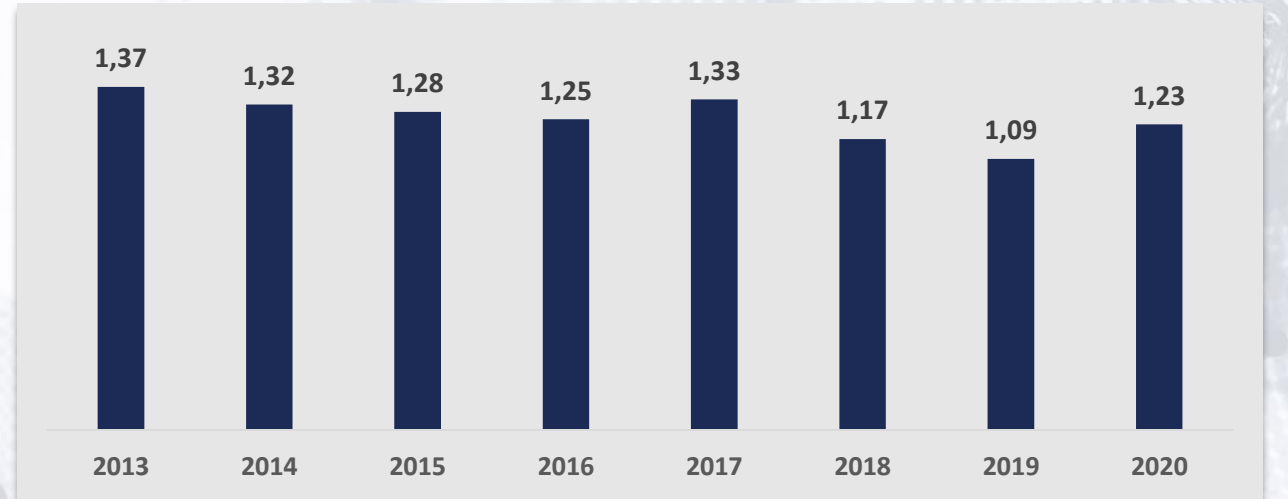


- Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2020 yılında %0,96 düzeyindedir.
- Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2020 yılında %1,23 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)



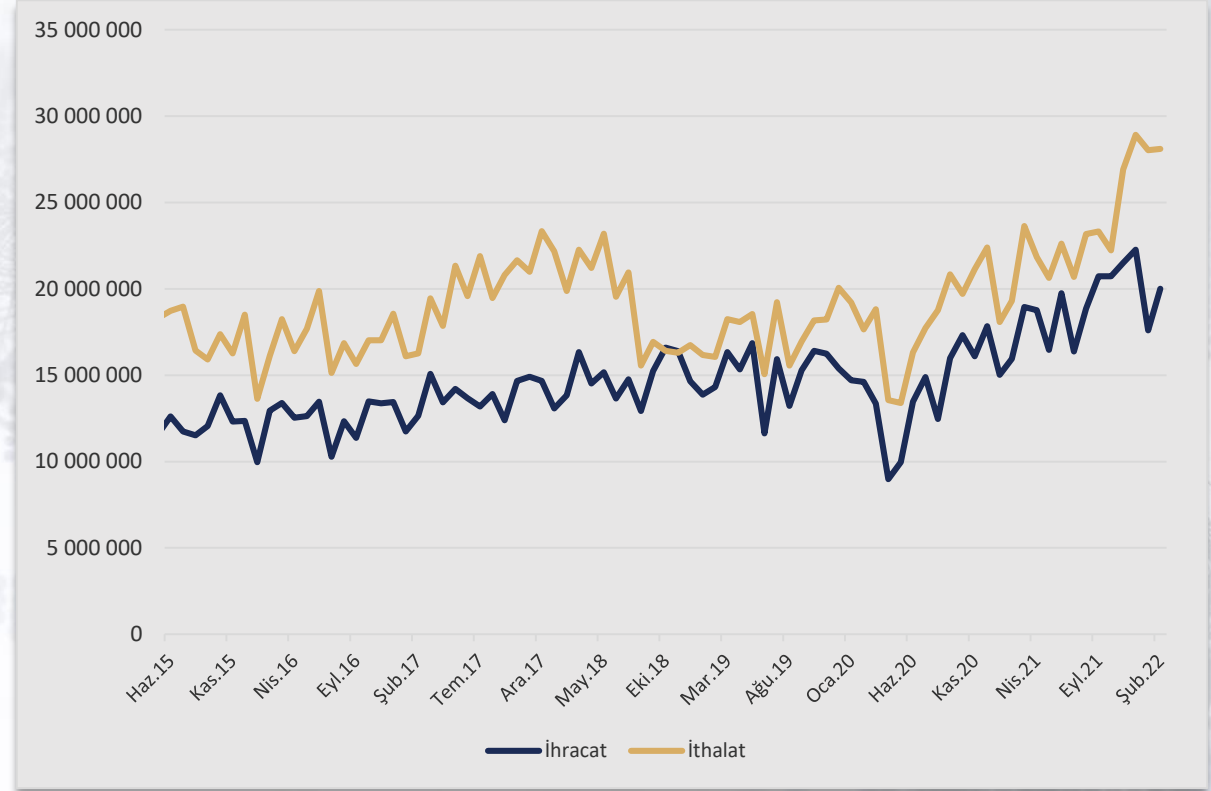
Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)





- 2022 Şubat ayında, 2021 yılının aynı ayına göre genel ticaret sisteminde ihracat %25,4 oranında artış ile 20,0 milyar dolar olmuştur.
- İthalat ise %45,6 oranında artış ile 28,1 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %141,9 oranında artışla 8,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi (Bin \$, GTS)



Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Not: Grafikte Arındırılmamış Veriler Kullanılmıştır.

Detaylı veriler için [tıklayınız](#).



Dış Ticaretin Gelişimi

- 2022 yılı Ocak ayında ihracat %17,2 artışla 17,6 milyar dolar, ithalat ise %54,2 artış ile 27,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

(Bin \$)	2020	2021	Değişim (%) 2020/2020	2021 – OCAK	2022 –OCAK	Değişim (%) 2021/2022
İhracat	169.637.755	225.264.314	32,8	15.001.109	17.587.183	17,2
Enerji İhracatı*	4.715.214	8.516.413	80,6	505.364	753.293	49,1
Altın İhracatı	2.779.978	3.482.598	25,3	489.889	82.959	-83,1
İthalat	219.516.807	271.422.758	23,6	18.065.288	27.848.232	54,2
Enerji İthalatı*	28.925.037	50.691.655	75,3	2.625.115	8.824.007	236,1
Altın İthalatı	25.183.792	5.498.632	-78,2	1.396.635	611.490	-56,2
Dış Ticaret Hacmi	389.154.562	496.687.072	27,6	33.066.396	45.435.414	37,4
Dış Ticaret Dengesi	-49.879.052	-46.158.443	-7,5	-3.064.179	-10.261.049	234,9
Enerji Dışı Denge	-25.669.229	-3.983.202	-84,5	-944.428	-2.190.334	131,9
İhracat / İthalat (%)	77	83	7,4	83	63	-23,9

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

* Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.



Dış Ticaret Endeksleri (2010=100)

	2019		2020		2021 Aralık	
	Endeks	%Değişim	Endeks	% Değişim	Endeks	% Değişim
İhracat Birim Değer Endeksi	95,6	-4,2	94,8	-0,8	104,2	6,6
İhracat Miktar Endeksi	125,3	6,5	118,4	-5,5	169,9	17,1
İthalat Birim Değer Endeksi	101,2	-4,3	96,3	-4,9	125,9	25,7
İthalat Miktar Endeksi	97,3	-5,0	106,7	9,6	129,7	3,3
Dış Ticaret Hadleri	94,5	0,1	98,5	4,2	82,8	-15,2

Kaynak: TÜİK

- Aralık 2021 döneminde ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,1 oranında artarken, ithalat miktar endeksi ise %3,3 oranında artmıştır.



GTS*'ye Göre Dış Ticaret Verileri

Tablo 1: Genel Ticaret Sistemine(GTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Şubat			Ocak-Şubat		
	2021	2022	Değişim(%)	2021	2022	Değişim(%)
İhracat	15.953	20.003	25,4	30.954	37.590	21,4
İthalat	19.300	28.099	45,6	37.365	55.947	49,7
Dış Ticaret Hacmi	35.252	48.101	36,5	68.319	93.537	36,9
Dış Ticaret Dengesi	-3.347	-8.096	141,9	-6.411	-18.357	186,3
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	82,7	71,2		82,8	67,2	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

*Genel Ticaret Sistemi'nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır.



Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GTS)

İhracat (Milyon \$)	Şubat			Ocak-Şubat		
	2021	2022	Değ. (%)	2021	2022	Değ. (%)
Yatırım malları	1.818,2	2.125,0	16,9	3.382,5	3.981,9	17,7
Ara mallar	7.758,3	10.257,2	32,2	15.247,6	19.410,0	27,3
Tüketim malları	6.285,4	7.471,5	18,9	12.178,0	13.908,9	14,2
Diğerleri	90,7	148,9	64,1	145,7	288,9	98,3
TOPLAM	15.952,6	20.002,6	25,4	30.953,7	37.589,8	21,4

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İthalat (Milyon \$)	Şubat			Ocak-Şubat		
	2021	2022	Değ. (%)	2021	2022	Değ. (%)
Yatırım malları	2.647,7	2.711,5	2,4	5.167,1	5.487,0	6,2
Ara mallar	14.496,3	23.311,2	60,8	28.270,7	46.666,2	65,1
Tüketim malları	2.112,3	2.064,4	-2,3	3.864,7	3.770,2	-2,4
Diğerleri	43,3	11,6	-73,1	62,5	23,6	-62,3
TOPLAM	19.299,6	28.098,7	45,6	37.364,9	55.947,0	49,7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı



Başlıca İhraç Ürünleri (GTS)

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Şubat			Ocak - Şubat		
		2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim
87	Motorlu kara taşıtları	2.151,9	2.145,8	-0,3	4.073,6	4.090,5	0,4
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.624,7	1.806,9	11,2	3.128,4	3.345,0	6,9
72	Demir ve çelik	846,9	1.260,3	48,8	1.614,7	2.466,2	52,7
85	Elektrikli makina ve cihazlar	910,4	1.031,4	13,3	1.674,1	1.918,9	14,6
39	Plastikler ve mamulleri	678,2	941,4	38,8	1.279,5	1.753,8	37,1
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	742,2	922,8	24,3	1.500,4	1.739,3	15,9
73	Demir veya çelikten eşya	589,5	889,4	50,9	1.091,1	1.576,3	44,5
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	668,1	843,7	26,3	1.544,1	1.551,3	0,5
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	551,6	776,4	40,7	1.057,0	1.529,7	44,7
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	593,9	733,9	23,6	1.179,7	1.335,7	13,2

Kaynak: TÜİK



Başlıca İthal Ürünleri (GTS)

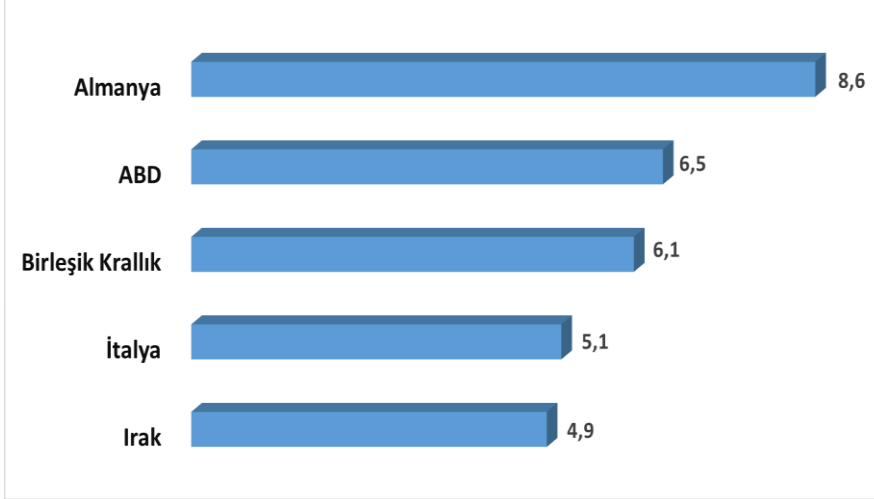
FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Şubat			Ocak - Şubat		
		2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	2.755	7.952	188,7	5.380	16.776	211,8
72	Demir ve çelik	1.827	2.670	46,1	3.489	5.354	53,4
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	2.278	2.394	5,1	4.336	4.834	11,5
39	Plastikler ve mamulleri	1.195	1.749	46,4	2.319	3.409	47,0
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.658	1.489	-10,2	3.179	2.982	-6,2
87	Motorlu kara taşıtları	1.412	1.159	-18,0	2.567	2.176	-15,2
29	Organik kimyasal ürünler	609	1.005	65,0	1.170	1.966	68,0
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	299	845	182,3	597	1.496	150,8
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	1.106	651	-41,2	2.608	1.365	-47,7
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	213	435	104,3	395	831	110,4

Kaynak: TÜİK

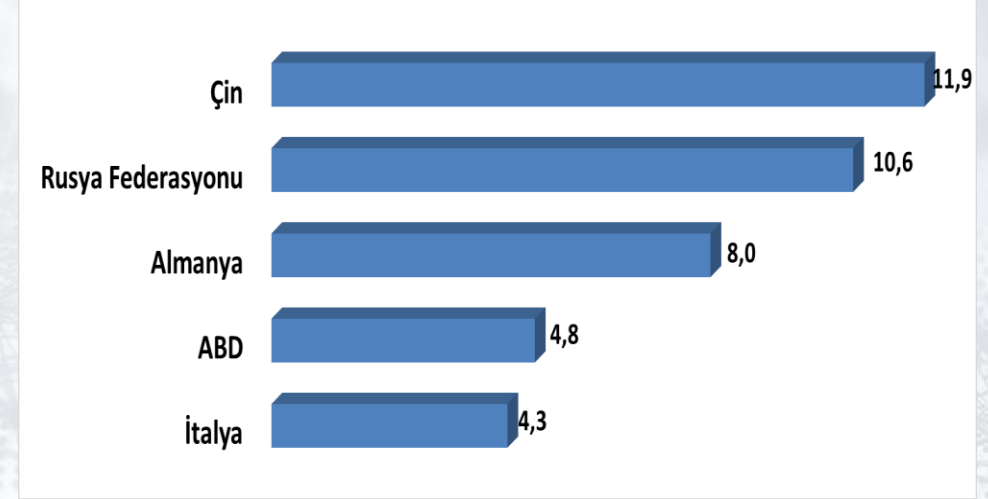


İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke (GTS)

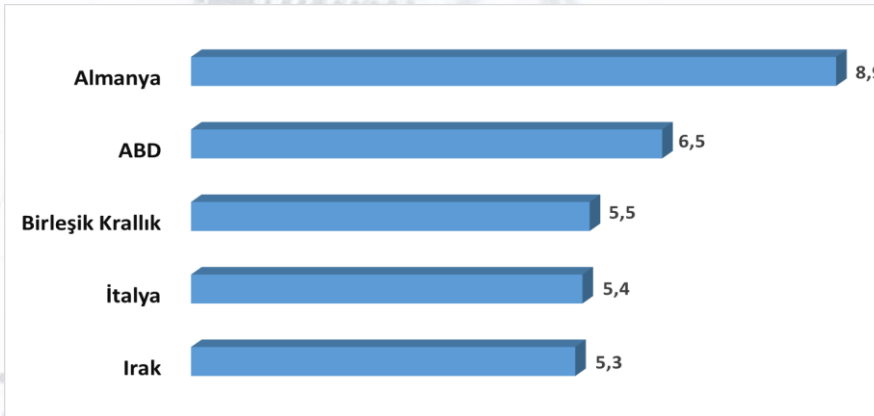
2021 yılı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)



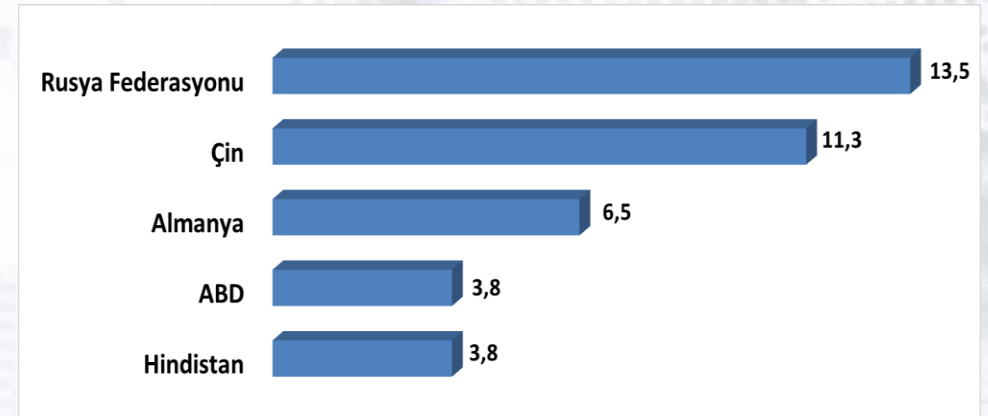
2021 yılı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)



2022 Şubat Ayı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)



2022 Şubat Ayı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)





İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	ŞUBAT				OCAK-ŞUBAT			
	2021	2022	% Pay	% Değişim	2021	2022	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	6.858	8.395	42,0	22,4	13.302	15.719	41,8	18,2
B- DİĞER ÜLKELER	9.095	11.608	58,0	27,6	17.652	21.871	58,2	23,9
1- DİĞER AVRUPA	2.034	2.647	13,2	30,1	3.916	4.870	13,0	24,4
2- AFRİKA	1.571	2.053	10,3	30,7	2.870	3.997	10,6	39,3
Kuzey Afrika	1.064	1.332	6,7	25,1	1.857	2.538	6,8	36,7
Diğer Afrika	507	722	3,6	42,4	1.013	1.459	3,9	43,9
3- AMERİKA	1.359	1.897	9,5	39,6	2.713	3.676	9,8	35,5
Kuzey Amerika	987	1.452	7,3	47,1	1.995	2.800	7,4	40,4
Orta Amerika ve Karayip	127	248	1,2	96,1	266	428	1,1	60,7
Güney Amerika	245	197	1,0	-19,9	452	448	1,2	-0,8
4- ASYA	4.040	4.917	24,6	21,7	7.936	9.102	24,2	14,7
Yakın ve Ortadoğu	2.745	3.517	17,6	28,1	5.533	6.507	17,3	17,6
Diğer Asya	1.295	1.400	7,0	8,1	2.403	2.595	6,9	8,0
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	80,0	77,9	0,4	-2,6	168,0	163,8	0,4	-2,5
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	11,6	16,7	0,1	44,0	48,7	61,5	0,2	26,3
GENEL TOPLAM	15.953	20.003	100	25,4	30.954	37.590	100	21,4

Kaynak: TÜİK



İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	ŞUBAT				OCAK-ŞUBAT			
	2021	2022	% Pay	% Değişim	2021	2022	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	6.858	7.563	26,9	10,3	12.604	13.863	24,8	10,0
B- DİĞER ÜLKELER	12.442	20.536	73,1	65,1	24.761	42.084	75,2	70,0
1- DİĞER AVRUPA	3.077	5.252	18,7	70,7	6.129	11.427	20,4	86,5
2- AFRİKA	734	631	2,2	-14,1	1.214	1.405	2,5	15,7
Kuzey Afrika	352	450	1,6	27,6	675	853	1,5	26,4
Diğer Afrika	382	181	0,6	-52,6	539	552	1,0	2,4
3- AMERİKA	1.381	2.103	7,5	52,3	2.671	4.168	7,5	56,1
Kuzey Amerika	914	1.245	4,4	36,2	1.709	2.622	4,7	53,4
Orta Amerika ve Karayip	97	82	0,3	-15,4	163	166	0,3	2,1
Güney Amerika	370	777	2,8	109,8	799	1.381	2,5	72,8
4- ASYA	5.819	8.392	29,9	44,2	12.060	16.405	29,3	36,0
Yakın ve Ortadoğu	1.320	1.616	5,7	22,4	3.097	3.284	5,9	6,0
Diğer Asya	4.499	6.776	24,1	50,6	8.963	13.122	23,5	46,4
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	109	153	0,5	40,7	155	296	0,5	90,8
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	1.322	4.005	14,3	202,9	2.533	8.383	15,0	230,9
GENEL TOPLAM	19.300	28.099	100	45,6	37.365	55.947	100	49,7

Kaynak: TÜİK



T.C. TİCARET
BAKANLIğI

2) HİZMETLER TİCARETİ



Hizmetler Sektörüne İlişkin Hedefler

2023 Hedeflerimiz kapsamında hizmetler sektöründe;

- Ülkemizin dünya hizmet ticaretinden aldığı payın artırılması
- Hizmetler sektörü toplam ihracatının 150 milyar dolara çıkarılması
- Sağlık turizminde 20 Milyar Dolar, film-dizi sektöründe 1 Milyar Dolar, eğitim sektöründe 2 Milyar Dolar, bilişim sektöründe ise 10 Milyar Dolar tutarında ihracat rakamına ulaşılması

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile desteklenen sektörler;

- Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim, Film ve Yönetim Danışmanlığı

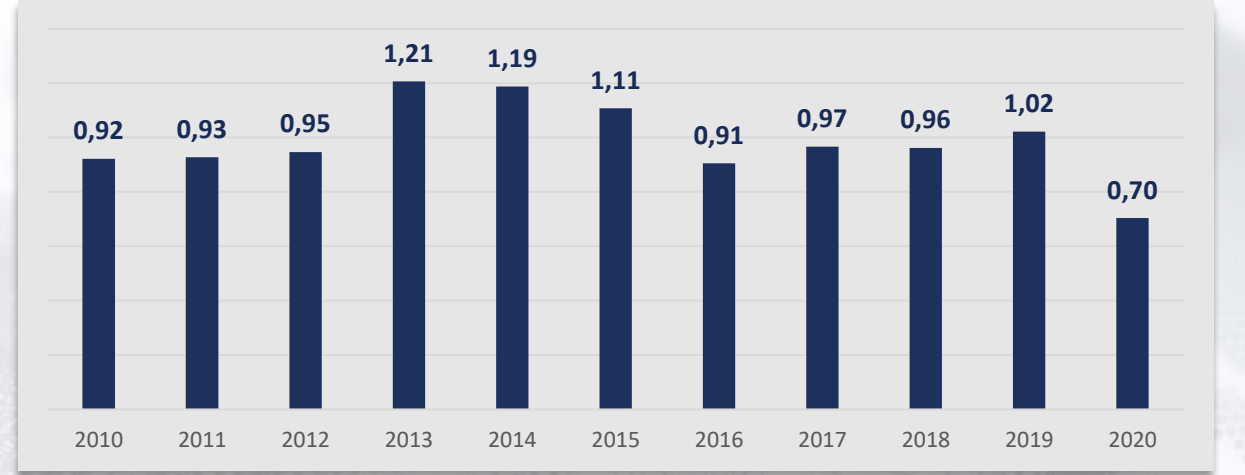
2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile sağlanan destekler;

- Ürün-hizmet tescil desteği
- Marka yurtdışı tescil ve korunma desteği
- Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık desteği
- Belgelendirme desteği
- Reklam, tanıtım ve pazarlama desteği
- Danışmanlık desteği
- Acenta komisyon desteği
- Tercümanlık desteği
- Hasta yol desteği
- Bilgisayar oyunu-mobil uygulama pazara giriş desteği
- Film reklam desteği/film yurtdışı pazarlama desteği



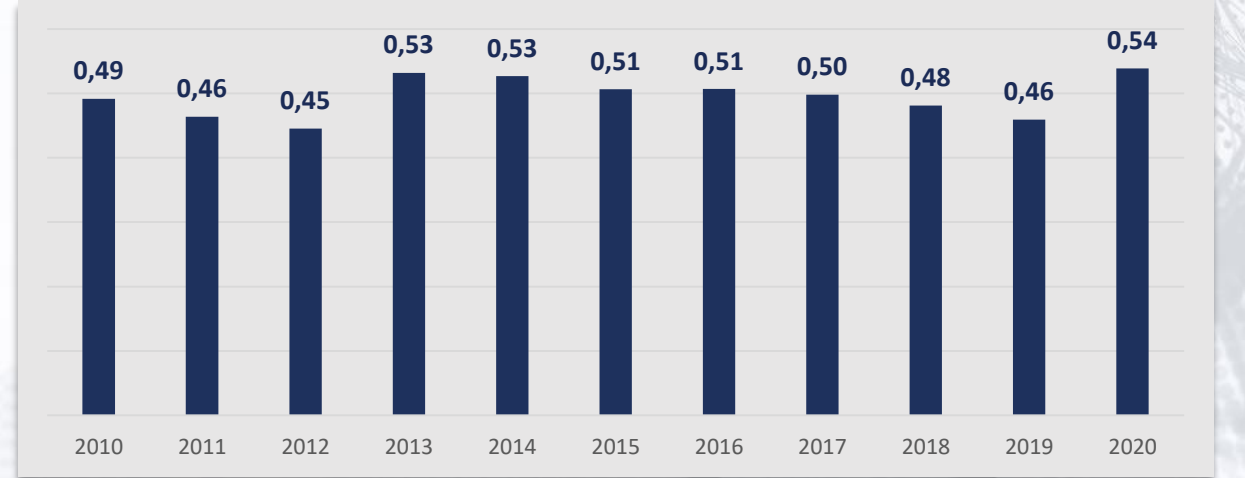
➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %0,7 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)



➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,54 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)



Kaynak: DTÖ



Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

Milyon Dolar	Aralık			Ocak-Aralık		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	3.704	5.555	50,0	35.429	56.789	60,3
Taşımacılık Geliri	1.647	2.457	49,2	16.280	24.001	47,4
Seyahat Geliri	672	1.474	119,3	10.220	20.827	103,8
İnşaat Geliri	85	116	36,5	339	520	53,4
Sigorta ve Emeklilik	132	263	99,2	970	2.599	167,9
Finansal Hizmetler Geliri	40	49	22,5	374	590	57,8
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Geliri	29	33	13,8	220	228	3,6
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Geliri	224	306	36,6	2.092	2.533	21,1
Diğer İş Hizmetleri Geliri	603	491	-18,6	2.930	3.023	3,2
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Geliri	54	92	70,4	179	503	181,0
Resmi Hizmetler Geliri	30	36	20,0	367	321	-12,5
Milyon Dolar	Aralık			Ocak-Aralık		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	3.116	3.845	23,4	23.891	31.628	32,4
Taşımacılık Gideri	865	1.336	54,5	8.056	12.174	51,1
Seyahat Gideri	55	168	205,5	1.040	1.650	58,7
İnşaat Gideri	3	10	233,3	34	35	2,9
Sigorta ve Emeklilik Gideri	348	418	20,1	2.024	3.222	59,2
Finansal Hizmetler Gideri	55	143	160,0	598	1.256	110,0
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Gideri	357	378	5,9	2.299	2.646	15,1
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Gideri	478	375	-21,5	3.096	2.887	-6,8
Diğer İş Hizmetleri Gideri	750	824	9,9	4.838	5.654	16,9
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Gideri	43	23	-46,5	259	302	16,6
Resmi Hizmetler Gideri	83	76	-8,4	956	1.025	7,2



Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ort. Proje Bedeli (\$)
1971-2002	2426	48	49.750.177.407	49.750.177.407	20.507.081
2003	339	35	6.397.601.656	56.147.779.063	18.871.981
2004	477	36	8.630.027.566	64.777.806.629	18.092.301
2005	451	33	12.914.620.409	77.692.427.039	28.635.522
2006	577	35	22.410.201.125	100.102.628.163	38.839.170
2007	617	45	25.822.087.367	125.924.715.530	41.851.033
2008	667	39	24.685.207.075	150.609.922.606	37.009.306
2009	508	45	20.210.153.992	170.820.076.598	39.783.768
2010	633	50	23.759.136.157	194.579.212.754	37.534.180
2011	561	51	24.432.626.988	219.011.839.742	43.551.920
2012	549	49	31.649.824.190	250.661.663.932	57.649.953
2013	438	50	31.254.058.477	281.915.722.409	71.356.298
2014	360	54	26.650.861.975	308.566.584.384	74.030.172
2015	287	57	23.885.307.446	332.451.891.830	83.224.068
2016	221	56	14.958.398.086	347.410.289.916	67.685.059
2017	332	52	17.395.375.208	364.805.665.125	52.395.708
2018	378	53	22.813.446.170	387.619.111.295	60.353.032
2019	532	45	19.358.110.080	406.977.221.374	36.319.156
2020	356	36	15.241.378.912	422.218.600.286	42.573.684
2021	384	71	30.737.519.164	452.956.119.451	74.424.986
2022*	413	8	214.375.736	453.170.495.187	21.437.574

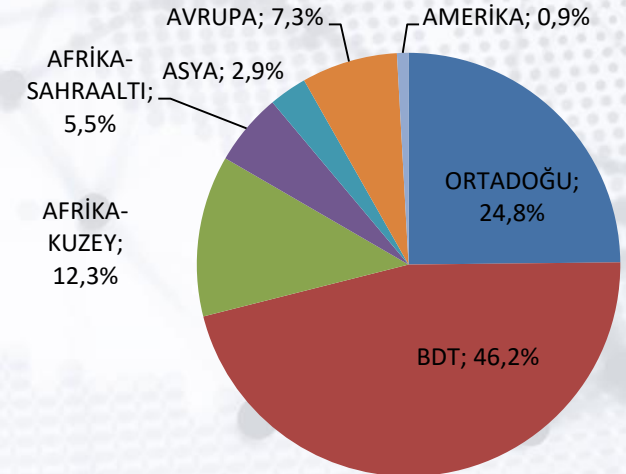
*Ocak

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde 2020 yılında 40 Türk firması vardır.
- Türkiye, bu bakımdan Çin ve ABD'den sonra 3. sırada yer almaktadır.

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

Müteahhitlik Hizmetlerinin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı
(2022 Ocak ayı itibarıyla)





T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

D-YATIRIM ORTAMI



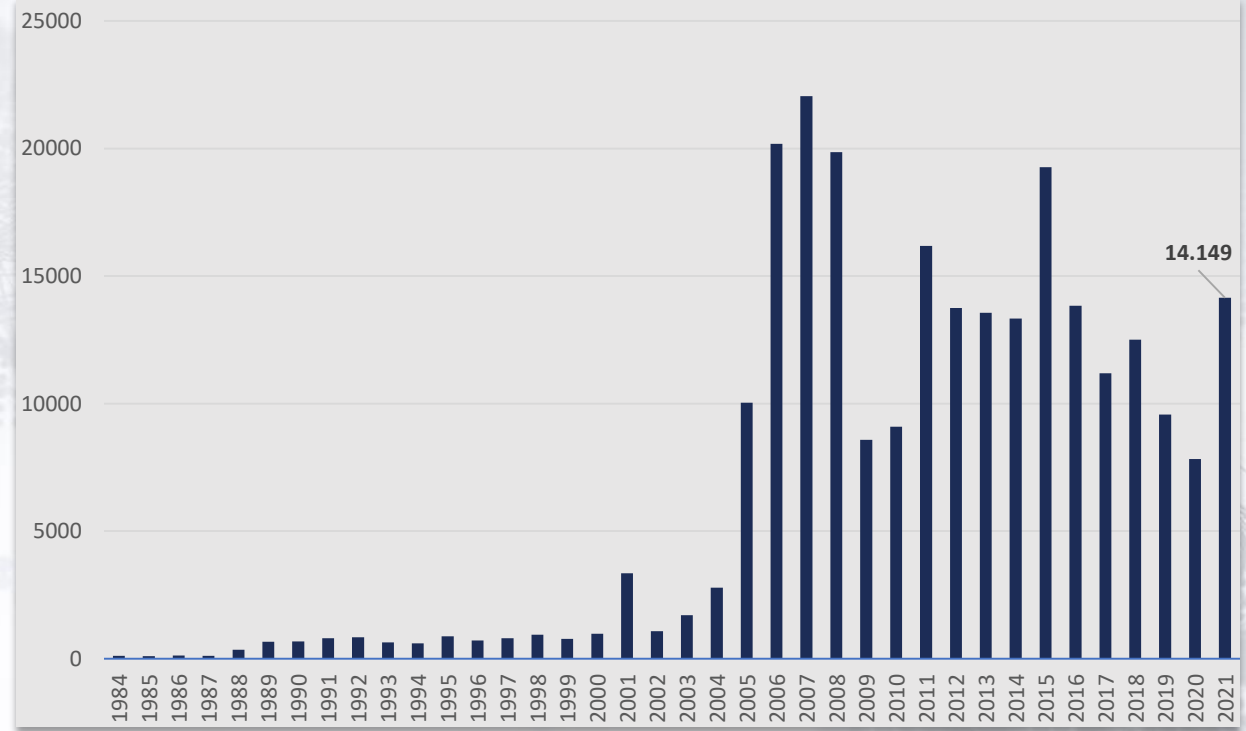
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD
2. Almanya
3. Arnavutluk
4. Avusturya
5. Avustralya
6. Azerbaycan
7. BAE
8. Bahreyn
9. Bangladeş
10. Belçika
11. Beyaz Rusya
12. Bosna Hersek
13. Brezilya
14. Bulgaristan
15. Cezayir
16. Çek Cumhuriyeti
17. Çin Halk Cumhuriyeti
18. Danimarka
19. Endonezya
20. Estonya
21. Etiyopya
22. Fas
23. Filipinler
24. Finlandiya
25. Fransa
26. Güney Afrika
27. Güney Kore
28. Gürcistan
29. Hindistan
30. Hırvatistan
31. Hollanda
32. İngiltere
33. İran
34. İrlanda
35. İspanya
36. İsrail
37. İsveç
38. İsviçre
39. İtalya
40. Japonya
41. Katar
42. Kazakistan
43. Kırgızistan
44. Kuveyt
45. K.K.T.C.
46. Kanada
47. Kosova
48. Letonya
49. Litvanya
50. Lübnan
51. Lüksemburg
52. Macaristan
53. Makedonya
54. Malezya
55. Mısır
56. Moğolistan
57. Moldova
58. Malta
59. Meksika
60. Norveç
61. Özbekistan
62. Pakistan
63. Polonya
64. Portekiz
65. Romanya
66. Rusya
67. S. Arabistan
68. Sırbistan-Karadağ
69. Singapur
70. Slovakya
71. Slovenya
72. Suriye
73. Sudan
74. Tacikistan
75. Tayland
76. Tunus
77. Türkmenistan
78. Ukrayna
79. Umman
80. Ürdün
81. Vietnam
82. Yeni Zelanda
83. Yunanistan
84. Yemen
85. Gambiya



- 1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2021 döneminde kümülatif olarak 239,5 milyar dolara ulaşmıştır.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda 2020 yılı Aralık ayında 1 milyar 504 milyon dolar giriş yaşanırken 2021 yılı Aralık ayında 1 milyar 863 milyon dolar giriş yaşanmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

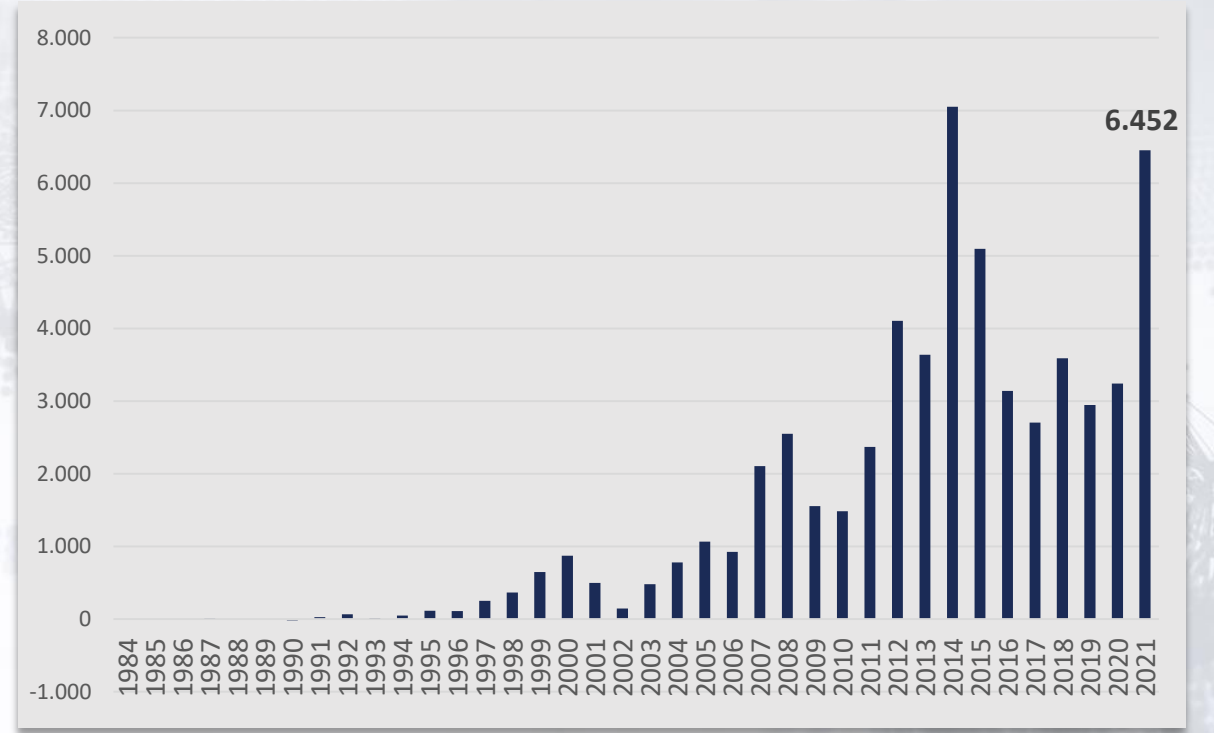


Kaynak: TCMB



- Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2021 yılına kadar kümülatif olarak 55,3 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.
- 2021 yılı Aralık ayında yurt dışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %123 oranında artış ile 1 milyar 124 milyon dolar olmuştur.

Yurt Dışına Doğrudan Yatırımlar (Milyon ABD Doları)



Kaynak: TCMB

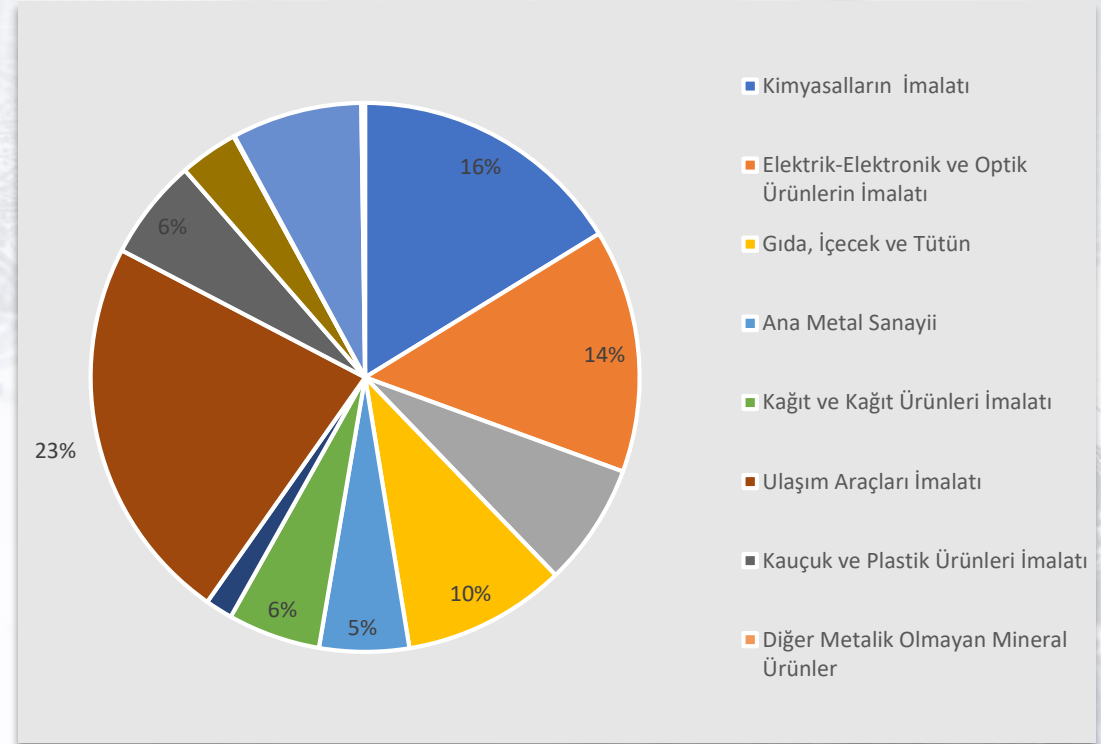


Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

Milyon Dolar(\$)	Yıllık		
	2019	2020	2021
TARIM SEKTÖRÜ	23	21	144
SINAI SEKTÖRÜ	2.106	1.358	1.981
Madencilik ve taşocakçılığı	83	133	51
İmalat	1.933	1.172	1.799
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	89	52	129
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	1	2
HİZMETLER SEKTÖRÜ	3.752	4.412	5.465
TOPLAM	5.881	5.791	7.590

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%) (Ocak-Aralık 2021)





Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2020 DYY (Milyon Dolar)	2021 DYY Aralık (Milyon Dolar)	2021DYY Ocak-Aralık (Milyon Dolar)
1	İngiltere	474	284	1.436
2	Amerika Birleşik Devletleri	813	30	1.180
3	Hollanda	598	80	1.014
4	İsviçre	162	109	540
5	Birleşik Arap Emirlikleri	65	4	495
6	Almanya	287	31	466
7	Lüksemburg	425	3	350
8	Güney Kore	50	0	345
9	Japonya	149	3	259
10	İrlanda	237	1	222
11	Katar	400	0	150
12	Azerbaycan	186	139	150
13	Fransa	168	32	134
14	Avusturya	57	6	103
15	Çin	0	0	89
16	Belçika	73	18	83
17	Hong Kong	182	13	71
18	İspanya	87	17	67
19	Kuveyt	60	5	61
20	Tayvan	27	14	52
LİSTE TOPLAMI		4.500	789	7.267
TOPLAM		5.791	826	7.590

Sıralama 2021 Yılı Aralık ayına göre dir.

Kaynak: TCMB



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

E-SERBEST BÖLGELER

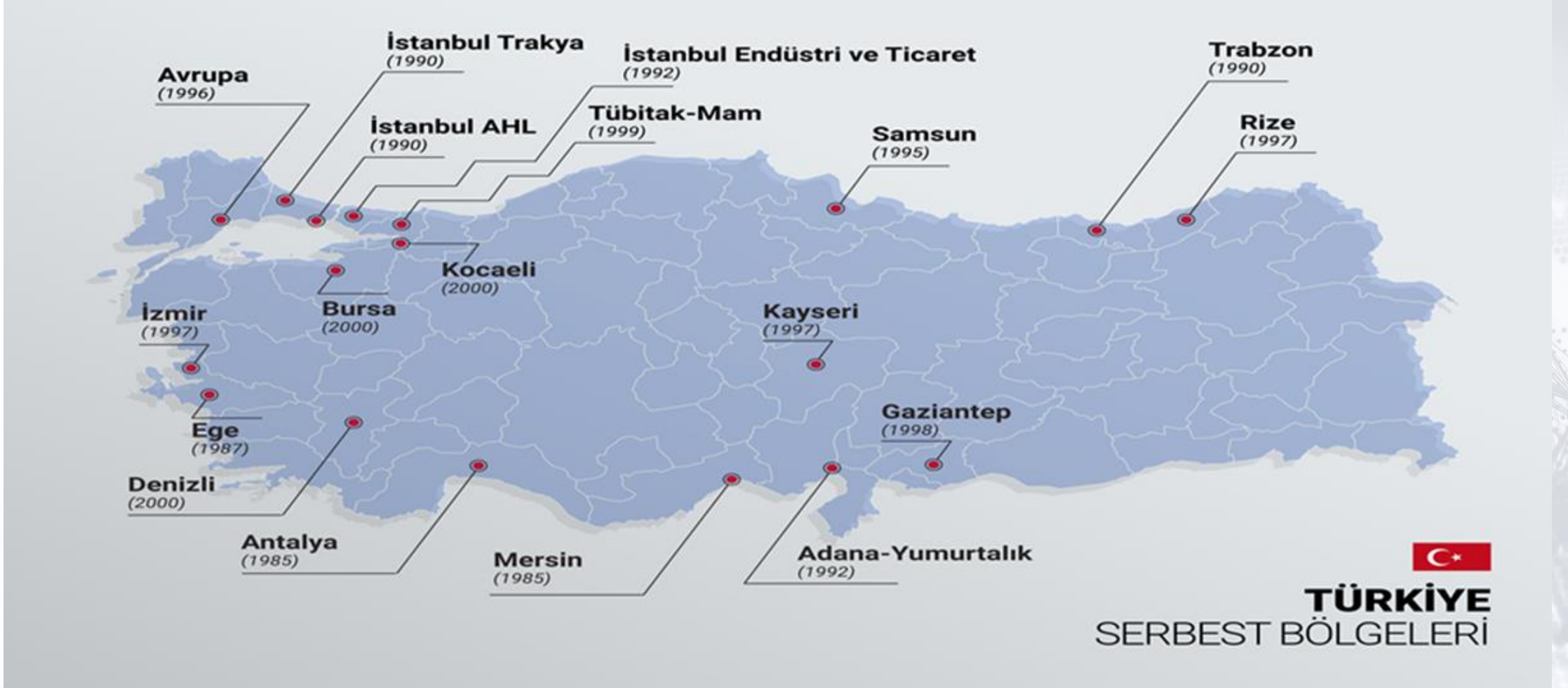


Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı



Serbest Bölgeler



➤ 18 Serbest Bölgede 2022 yılı Ocak ayı itibarıyla 84.265 kişilik istihdam sağlanmıştır.



İhtisas Serbest Bölgeleri

- Ülkemizin Ar-Ge, katma değer ve yüksek teknoloji içerikli mal ve hizmet ihracatı payının artırılması amacıyla Bakanlığımızca İhtisas Serbest Bölgeleri projesi hayata geçirilmiştir.
- Bu kapsamda, 20/02/2020 tarihinde **İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi** ilan edilmiştir.
- İhtisas Serbest Bölgelerinde 2635 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile **yazılım ve bilişim** sektöründe olgunlaşmış ve ihracata yönelmek isteyen Ar-Ge yoğun, yüksek katma değerli, inovasyon ve teknoloji odaklı yatırımlara daha geniş imkânlar ile **istihdam ve kira** destekleri sağlanmaktadır.
- Bu bölgelerde yazılım ve bilişim sektörlerinde yapılacak yatırımlar **öncelikli yatırım konuları** arasına alınmış ve **5. bölge** yatırım teşviklerinden yararlanmaları sağlanmıştır.
- Önümüzdeki dönemde de katma değerli ve yüksek teknoloji içeren farklı sektörlerde **yeni İhtisas Serbest Bölgeleri'nin** hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.





Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri (Milyon ABD Doları)

Milyon Dolar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Yurtiçinden Bölgelere	2,887	2,732	2,205	2,125	2,376	2,563	2,665	2,574	3,466
Bölgelerden Yurtdışına	7,701	7,958	7,494	7,041	7,525	8,147	7,978	7,727	9,755
Yurtdışından Bölgelere	7,490	7,059	6,550	5,868	6,404	6,453	5,633	7,028	7,073
Bölgelerden Yurtiçine	5,162	4,683	4,012	3,999	4,073	3,766	3,379	4,729	4,325
TOPLAM TİCARET HACMİ	23,240	22,432	20,261	19,033	20,378	20,929	19,656	22,058	24,618

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

- **2022 yılı Ocak ayında serbest bölgelerde gerçekleştirilen toplam ticaret hacmi 2 milyar dolar olmuştur.**



Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul AHL	Hizmetler ve yazılım
Antalya	Yat inşası, medikal aletler
Kocaeli	Gemi inşası
Avrupa	Hazır giyim
Mersin	Hazır giyim
Bursa	Otomotiv alt endüstrileri
İzmir	Deri
TÜBİTAK-MAM	Ar-Ge faaliyetleri
Adana-Yumurtalık	Gemi tamir ve bakımı



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET



Ticari İlişkiler

➤ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➤ Bölgesel Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➤ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, G20



Serbest Ticaret Anlaşmamız Olan Ülkeler

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein) (1992)
2. İsrail (1997)
3. Makedonya (2000)
4. Bosna Hersek (2003)
5. Filistin (2005)
6. Tunus (2005)
7. Fas (2006)
8. Mısır (2007)

9. Arnavutluk (2008)
10. Gürcistan (2008)
11. Karadağ (2010)
12. Sırbistan (2010)
13. Şili (2011)
14. Güney Kore (2013)
15. Mauritius (2013)
16. Malezya (2015)
17. Moldova (2016)

18. Faroe Adaları (2017)
19. Singapur (2017)
20. Kosova (2019)
21. Venezuela (2020)
22. Birleşik Krallık (2021)
23. Katar *
24. Lübnan*
25. Sudan*
26. Ukrayna*
(* İç onay sürecinde)



Serbest Ticaret Anlaşması Müzakeresi Devam Eden Ülkeler

Aktif Müzakereler

1. Japonya
2. Tayland
3. Endonezya
4. Somali

Diğer Müzakereler

1. Meksika
2. Ekvator
3. MERCOSUR
4. Peru
5. Kolombiya
6. Pakistan
7. Kamerun
8. Kongo Demokratik Cumhuriyeti
9. Körfez İşbirliği Konseyi
10. Cibuti
11. Çad
12. Seyşeller



G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır.
- G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir.
- G-20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2019 yılında Japonya tarafından üstlenilmiştir. 2020 yılında Dönem Başkanlığını Suudi Arabistan yapmıştır. 2021 yılında G-20 Dönem Başkanlığını İtalya yürütmüştür. 2022 yılında ise G-20 Dönem Başkanlığını Endonezya yürütmektedir.



T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı



Hali hazırda **113** ülke, **171** Merkezde (**3'ü** Daimi Temsilcilik) **206** Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.